

УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ,
ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА – СКОПЈЕ

**60 ГОДИНИ
ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И
ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ
ИСТРАЖУВАЊА (ИСППИ)
1965-2025**

Скопје, 2025

УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ,
ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА – СКОПЈЕ

60 ГОДИНИ
ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ
ИСТРАЖУВАЊА (ИСППИ)
1965-2025

Скопје, 2025

Издавач:

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
Институт за социолошки и политичко-правни истражувања – Скопје

Главен уредник:

Проф. д-р Бојана Наумовска

Јазична редакција:

Теа Конеска-Василевска

Графички дизајн и печат:

Студентски сервис ДОО – Скопје

Тираж:

100

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски”, Скопје

001.32:316(497.711)”1965/2025”

001.32:32+34(497.711)”1965/2025”

60 години Институт за социолошки и политичко-правни истражувања (ИСППИ) : 1965-2025 / [главен уредник Бојана Наумовска]. - Скопје: Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, Институт за социолошки и политичко-правни истражувања, 2025. - 88 стр. : илустр. ; 21x21 см

Фусноти кон текстот

ISBN 978-9989-633-69-0

а) Институт за социолошки и политичко-правни истражувања (Скопје) -- 1965-2025

COBISS.MK-ID 67025925

Содржина

ШЕЕСЕТ ГОДИНИ ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА (ИСППИ)	5
• ШЕЕСЕТ ГОДИНИ НАУКА ВО СЛУЖБА НА ОПШТЕСТВОТО – ИСТРАЖУВАЧКИ ДОСТИГНУВАЊА И ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА НА ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА ВО ПОСЛЕДНАТА ДЕЦЕНИЈА	9
• ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА КАКО ДЕЛ ОД НАЈСТАРИОТ УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ – ТЕМЕЛ НА ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ И НАУЧНИОТ РАЗВОЈ ВО МАКЕДОНИЈА	12
1. ИСТОРИЈАТ И РАЗВОЈ НА ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА	15
2. ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА НА ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА	18
Политиколошко-правно одделение	19
Социолошко одделение	23
Одделение за организациски науки	27
Психолошка лабораторија	30
Архив на истражувачки податоци од општествените науки на РС Македонија	31
Стручна и административна служба	33
3. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ ВО РАМКИТЕ НА ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА	35
<i>Научна средa – шеесет години поттикнување на научен дијалог</i>	<i>49</i>
4. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ ВО РАМКИТЕ НА ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА	51
Втор циклус студии	51
Студии од втор циклус по Политички науки	52
Студии од втор циклус по Социологија на општествени промени	54
Студии од втор циклус по Комуникации	55

Студии од втор циклус по Менаџмент на човечки ресурси	57
Заедничка програма по Политички науки – Интеграција и управување/Joint Master in Political Science – Integration and Governance (PoSIG) – меѓународни магистерски студии на англиски јазик.....	58
Трет циклус студии	59
Студии од трет циклус по Политички науки – Демократија во услови на глобализација	60
Студии од трет циклус по Социолошки науки – Социологија на организација	61
Студии од трет циклус по Социолошки науки – Социологија на опкружувањето	62
Студии од трет циклус по Организациони науки и управување (менаџмент)	63
Студии од трет циклус по Комуникации и медиуми.....	65
5. МРЕЖАТА НА АЛУМИ НА ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА – ПОВРЗАНОСТ, КОНТИНУИТЕТ И ВЛИЈАНИЕ	67
6. ИЗДАВАЧКА ДЕЈНОСТ НА ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА – ШЕСТДЕЦЕНИСКИ РАЗВОЈ НА НАУЧНАТА МИСЛА: ОСВРТ НА ПОСЛЕДНАТА ДЕЦЕНИЈА (2015-2025)	69
Монографии	70
Зборници и книги со апстракти од научни собири и конференции.....	71
Транскрипти од симпозиуми и настани.....	72
Збирки текстови	72
Каталози	72
Годишник (Annual of ISPJR)	72
7. СОРАБОТКА СО ДОМАШНИ И МЕЃУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ	76
Домашна соработка.....	76
Меѓународна соработка.....	76
8. ДИРЕКТОРИ НА ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА ОД ОСНОВАЊЕТО ДО ДЕНЕС	79
9. ЛИЦА КОИ БИЛЕ ВРАБОТЕНИ НА ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА ОД 1965 ДО 2024 ГОДИНА.....	81

ШЕЕСЕТ ГОДИНИ ИНСТИТУТ ЗА
СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-
ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА (ИСППИ)

60
ИНСТИТУТ ЗА
СОЦИОЛОШКИ И
ПОЛИТИЧКО-
ПРАВНИ
ИСТРАЖУВАЊА
години

Проф. д-р Бојана Наумовска,
директор на ИСППИ

**ИНСТИТУТ ЗА
СОЦИОЛОШКИ И
ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ
ИСТРАЖУВАЊА
(ИСППИ)**

Почитувани читатели, колеги, соработници и пријатели на ИСППИ,

Со длабока благодарност и чувство на одговорност, ви се обраќам во оваа монографија по повод 60-годишнината од формирањето на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања (ИСППИ) – Скопје, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, институција која веќе шест децении претставува еден од темелите на општествените науки во нашата земја.

Основан во 1965 година со Одлука на Универзитетскиот совет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ИСППИ уште од своето основање ја доби задачата научно да ги проучува социолошките и политичко-правните појави, да подготвува кадар, да развива методи и да гради мостови меѓу науката, образованието и општеството. Тие темели, поставени со визија и јасна мисија, остануваат цврста основа врз којашто ИСППИ и денес се развива и гради иднина.

Во текот на овие 60 години, ИСППИ помина низ различни организационски форми и општествени контексти – од социјалистичка самоуправа до современи демократски процеси – но секогаш остана верен на својата суштинска улога: да биде релевантен глас во научната заедница, партнер во образовниот процес и активен учесник во општествениот развој.

Истражувањата што ги имаме реализирано опфаќаат повеќе науки: од социологија, право и политички науки, до менаџмент, комуникологија и интердисциплинарни истражувања. Постдипломските и докторските студии што ги организира ИСППИ, почнувајќи од 1967 година, се одраз на неговата трајна посветеност кон образованието и создавањето на нови генерации истражувачи. Денес, тие се признати и ценети академски програми во земјата и во странство.

Во годините зад нас, имаме објавено над 200 наслови – монографии, зборници, списанија – меѓу коишто се издвојува и Годишникот на

ИСППИ (Annual of ISPJR), кој континуирано се објавува од 1975 година. Истовремено, имаме реализирано многубројни соработки со институции и организации дома и во странство, низ коишто се создадоа вредни научни партнерства и заеднички проекти.

Денес, ИСППИ активно работи на зајакнување на врските со државните институции, со јасна цел: создавање на јавни политики засновани врз релевантни податоци и научни докази. Веруваме дека науката мора да биде основата на секоја одлука што влијае врз општеството и врз општествените процеси и текови.

Монографијата пред вас е сведоштво не само за минатото туку и за нашата иднина. За вредностите што нè обликуваат и за визијата што нè води напред. Овој јубилеј е и можност за благодарност – до сите што вложија знаење, труд, ентузијазам и посветеност и коишто помогнаа ИСППИ да биде тоа што е денес.

На идните генерации им ја пренесуваме одговорноста, но и довербата – да продолжат да го градат ИСППИ со иста научна страст, ист интегритет и со поглед свртен кон државата, општеството и човекот.

Со искрена почит,
проф. д-р Бојана Наумовска, директор на
ИСППИ

ШЕЕСЕТ ГОДИНИ НАУКА ВО СЛУЖБА НА ОПШТЕСТВОТО – ИСТРАЖУВАЧКИ ДОСТИГНУВАЊА И ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈА НА ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА ВО ПОСЛЕДНАТА ДЕЦЕНИЈА

Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања ја продолжува и ја продлабочува својата традиција на научноистражувачка работа во клучните општествени области. Во изминатата деценија, ИСППИ има спроведено многубројни активности од национално значење, како и проекти со меѓународен дострел, чии резултати придонесуваат за унапредување и интернационализација на општествените науки во земјата.

Истражувањата што се реализираат опфаќаат широк тематски спектар и се насочени кон општествено релевантни и комплексни појави. Проектите се во согласност со истражувачката ориентација на ИСППИ и опфаќаат активности од истражувања насочени кон популацијата и специфични сегменти од неа, до анализи на институции, политички партии, интересовни групи, компании и медиуми.

Во изминатата деценија, ИСППИ има имплементирано проекти во областите што се однесуваат на ставовите на граѓаните, јавното мислење, изборите и изборните системи, политичките институции, меѓуетничките односи, човековите права и родовата еднаквост. Посветено се имаат истражувано и прашања поврзани со медиумите и комуникациите (ризишно новинарство, проблематична употреба на интернет, визуелна здравствена комуникација, комуникација за време на криза, родот во медиумите), организацијата и менаџментот, човечките ресурси (вклучително и во ИТ-индустријата), деловната етика и корпоративната општествена одговорност, младинските политики и пазарот на трудот, регионалниот и општествениот развој,

Доц. д-р Јован Близнаковски,
заменик-директор за наука
и меѓународна соработка на
ИСППИ

како и отворената наука. Истовремено, ИСППИ се има занимавано и со теми поврзани со идентитетските политики, геополитичките процеси во регионот на Западен Балкан, како и говорот на омраза. Институтот применува разновидни методолошки пристапи во прибирањето и анализата на податоци, со цел темелно разбирање на општествените појави.

Меѓу позначајните истражувачки ангажмани се издвојува вклучувањето на РС Македонија во два водечки меѓународни истражувачки потфата: Европското општествено истражување – ЕОИ (European Social Survey – ESS) и Компаративно-то истражување на изборните системи – КИИС (Comparative Study of Electoral Systems – CSES). Институтот го има спроведено Европското општествено истражување во периодот 2021-2022, по првпат овозможувајќи национална база на податоци да биде дел од отворениот меѓународен портал на ЕОИ. Во 2024 година, ИСППИ го има координирано националното прибирање податоци за шестиот модул на КИИС, со што земјата се приклучува кон глобалната мрежа за компаративни изборни студии. По првпат, податоци за РС Македонија стануваат достапни за меѓународната научна заедница преку овие платформи – факт што го прави придонесот на ИСППИ суштински за афирмацијата на земјата во рамките на глобалните истражувачки инфраструктури. Во 2025 година, научноистражувачкиот проект „Хумана комуникација кај младите: аспекти, фактори и креативни начини на нејзино развивање“ доби финансирање од Министерството за образование и наука на РС Македонија како еден од 15-те финансиски поддржани проекти од општествените и хуманистичките науки. Ова исто така претставува значаен истражувачки ангажман

што дел од наставно-научниот кадар на ИСППИ ќе го има во текот на следниот период, а ќе придонесе кон дополнителна афирмација на ИСППИ во академската и во јавната сфера.

Паралелно со истражувачката дејност, ИСППИ спроведува и проекти насочени кон развојот на високото образование и научноистражувачкиот кадар. Преку учество во три меѓународни иницијативи (EuroPS, JoPScip и e-VIVA) се воспоставуваат заеднички магистерски програми во областа на политичките науки и се поттикнува развојот на услужни компетенции во универзитетското образование. Со тоа, ИСППИ придонесува за интернационализација и институционална надградба на високото образование во РС Македонија.

Истовремено, ИСППИ активно работи на поставување основа за национална инфраструктура за податочна поддршка на општествените науки. Воспоставувањето на Националниот архив на истражувачки податоци (МК АИПОН) претставува следна цел, во полза на истражувачката заедница и одржливото управување со податоци.

Наведените активности – од научноистражувачки, апликативен и развоен карактер – се поддржани од широк спектар на домашни и меѓународни извори. Финансиска поддршка обезбедуваат Министерството за образование и наука, Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и други државни институции, национални канцеларии на меѓународни организации, како и приватниот и невладиниот сектор. Меѓународното финансирање вклучува поддршка од Европската комисија, Националната фондација за наука на САД, Фондот за Западен Балкан и амбасадите во земјата. Дел од проектите се реализираат со сопствени средства

на ИСППИ или како дел од редовните активности на кадарот.

Земено севкупно, последната деценија претставува особено плоден период на научноистражувачки план во работата на ИСППИ – моментум што се надоврзува на долгогодишната традиција на ИСППИ и којшто отвора нови хоризонти за идниот развој на општествените науки во земјата.

45 години ИСППИ (2010 година)

ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА КАКО ДЕЛ ОД НАЈСТАРИОТ УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ – ТЕМЕЛ НА ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ И НАУЧНИОТ РАЗВОЈ ВО МАКЕДОНИЈА

Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (УКИМ), основан на 24 април 1949 година, е првиот и најстар државен универзитет во Македонија. Името го носи во чест на сесловенските просветители Кирил и Методиј – основоположници на словенската писменост и културна самобитност. Од своето основање, УКИМ континуирано се развива како водечка образовна, научна и културна институција во државата, која има клучна улога во институционалното оформување на државата и во креирањето на интелектуалниот потенцијал на македонското општество. Во своето повеќедецениско постоење и дејствување, УКИМ доследно ја следи својата мисија – развој, пренесување и примена на знаењето во функција на општествениот напредок – и се стреми кон успешно балансирање на општествените потреби, националните стратешки приоритети и универзитетската автономија.

Проф. д-р Биљана Ангелова – ректор на УКИМ

Почнувајќи од првичните 3 факултети, УКИМ денес се состои од 23 факултети, 5 научни институти, 4 јавни научни установи – придружни членки, една високообразовна установа како придружна членка и 7 други придружни организации, а неговата академска понуда ги опфаќа сите научни и уметнички подрачја: природно-математичките науки, техничко-технолошките науки, медицинските и здравствените науки, биотехничките науки, општествените и хуманистичките науки, како и уметностите. Во наставно-научниот процес на УКИМ се вклучени приближно 30.000 студенти од прв, втор и трет циклус студии, кои се водени и поддржани од речиси 1.500 професори, истражувачи и соработници, а се реализираат 359 студиски програми од прв циклус, 204 студиски програми од втор циклус и 80 студиски програми од трет циклус. Во рамките на УКИМ досега се имаат едуцирано повеќе од 200.000 додипломски студенти, 22.000 магистри и специјалисти и 6.000 доктори на науки.

Постдипломските и докторските студии имаат клучна улога во академската структура на УКИМ како основа за создавање на нови генерации на наставно-научен кадар. Развојот на овие студии е интегрален дел од дејноста на факултетите, а особено на научните институти, како што е ИСППИ, кои имаат мошне значајна улога и функција во оваа смисла. Студиските програми се насочени кон задоволување на потребите на академската, економската и културната заедница, што придонесува за одржлив развој на науката и високото образование и нуди поддршка за општествено-економскиот развој.

Истражувачката дејност е интегрална компонента на УКИМ и се реализира низ сите негови

единици. Фондот за наука и истражување на УКИМ претставува важен механизам за поддршка на истражувачката дејност, преку финансирање на научноистражувачки проекти, стимулирање на научна продукција и наградување на најистакнатите научници и уметници. Исто така, УКИМ е активен учесник во процесот на интеграција во европскиот научноистражувачки простор, придонесувајќи кон јакнење на истражувачките капацитети на регионот и усогласување со политиките за отворен пристап, активно вклучувајќи се во меѓународни истражувачки програми и конзорциуми.

Како најстар и најголем универзитет во државата, со своја наставно-научна традиција и академски кредибилитет, УКИМ е препознатлив во регионот и во Европа и постојано ја зацврстува својата позиција преку стратешка ориентација кон интернационализација. Активно учествува во градењето на европскиот високообразовен простор, со цел промовирање на академска мобилност, вмрежување со врвни универзитети и вклучување во заеднички наставно-научни иницијативи. Академската мобилност и размената со етаблирани европски институции претставуваат еден од врвните приоритети во стратешкото позиционирање на УКИМ во глобалната академска заедница.

Во рамките на УКИМ е развиена и богата издавачка дејност: 48 научни списанија, во коишто годишно се објавуваат над 200 труда. Половината од научните списанија се достапни и преку платформа со отворен пристап, со стремеж кон целосна дигитализација и зголемување на интернационалната видливост и влијанието на научната продукција.

Настан организиран од ИСППИ

Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје останува посветен на создавање, развивање, унапредување и пренесување на знаењето, придонесување кон културата на живеење и поддржување и зајакнување на одржливиот развој и општествено-културниот напредок преку квалитетно образование и напредна научноистражувачка дејност.

1. ИСТОРИЈАТ И РАЗВОЈ НА ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА

Пред 60 години, со Одлука на Универзитетскиот совет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, беше формиран Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања (ИСППИ). Во основниот акт за основање, беа дефинирани и задачите на ИСППИ, кои веќе шест децении ги извршува успешно:

- научно да ги проучува социолошките и политичко-правните појави во земјата, да го поттикнува и да го организира проучувањето на прашањата од социолошките и политичко-правните науки и од развојот на општеството, да ги разработува и да ги усовршува истражувачките методи во општествените науки;
- да работи на усовршување на научните кадри и да подготвува научен подмладок од областа на социолошките и политичко-правните науки;
- да обезбедува материјални и други услови за студиска и истражувачка работа;
- да организира разни форми на работа со стручни кадри, заради нивно оспособување за самостојна научна работа;
- да организира собирање документација за изведување на практична настава и вежби на наста-

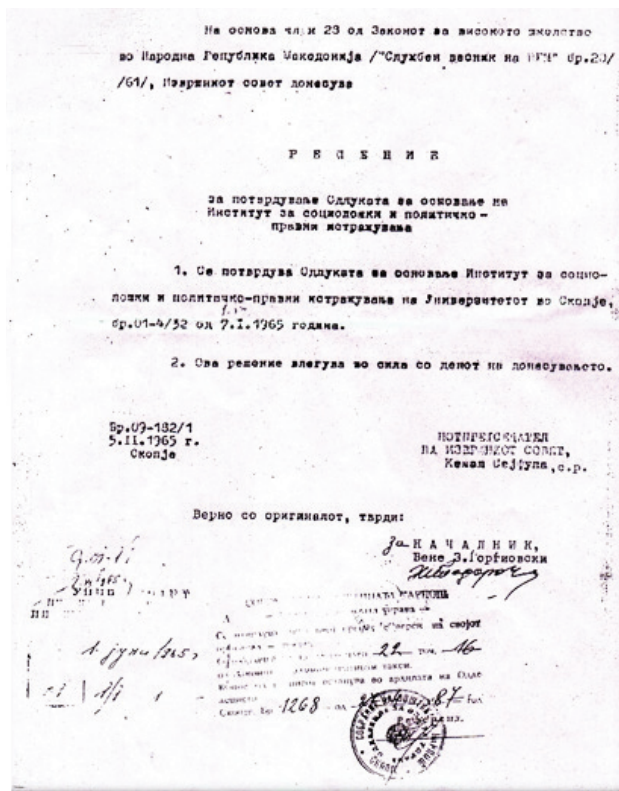
вата на факултетите во рамките на општествениите науки на УКИМ;

- да обезбедува настава од сите степени по општествени науки за сите факултети на УКИМ;
- да организира претставување на проблемите од областа на социолошките и политичко-правните науки по пат на советување, дискусии и други соодветни форми;
- да ги обезбедува и непосредно да ги соопштува резултатите од својата научноистражувачка работа;
- да издава публикации;
- да развива сестрана научна соработка со соодветните установи, организации и поединци кои се занимаваат со проучување на социолошките и политичко-правните науки во земјата и во странство.

Потврдувањето на Одлуката од страна на Извршниот совет на Собранието на СРМ се случи на 5.2.1965 година, а само неколку месеци подоцна, на 27.5.1965 година, Универзитетскиот совет, на својата 85-та седница, донесе Одлука со којашто за вршител на должноста директор на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања го именуваше проф. д-р Александар Христов.

Овие акти претставуваа основа за да се именува матичната комисија на 21.10.1965 година, со задача формирање на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања. До крајот на 1965 година, беа избрани тројца научни соработници, шест асистенти и двајца стручни соработници, а во мај 1966 година беа конституирани органите и телата на ИСППИ: Работничкиот совет, Научниот совет и Управниот одбор. На почетокот на 1967

година, на ИСППИ беа вработени 22 лица (научни работници, асистенти, стручни соработници и други вработени).

Одлука за основање на ИСППИ од 1965 година

Организацискиот развој на ИСППИ претставува едно од прашањата што дава значаен белег на неговиот севкупен развој.

Како резултат на процесот на општествените промени (економски и политички) и реформите во високото образование и научноистражувачката дејност што настанаа во овој период, на

12.7.1976 година, со Самоуправната спогодба за здружување, Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања и Правниот факултет се здружија во РО Факултет за правни и политички науки. Во рамките на реформските процеси во стопанството и општествените дејности, оваа форма на здружување престана да постои по неколку години, со што ИСППИ доби статус на самостојна научна организација на УКИМ.

Статус на јавна научна установа ИСППИ доби на 3.2.1999 година, а со промените на Законот за високо образование во 2008 година и со Одлуката на Научниот совет, стана единица во состав на УКИМ.

Како резултат на развојот на ИСППИ, во овие шеесет години, покрај истражувања од социолошките, правните и политичките науки, истражувачка активност се реализира и во рамките на организациските науки (менаџмент), комуникологијата, како и голем број на интердисциплинарни истражувања.

Тенденцијата на ИСППИ отсекогаш е истражувањата да бидат во насока на проучување на структуралните промени, глобалните општествени односи и усовршување на методологијата на научноистражувачката работа. Во зависност од динамиката на општествените промени и процеси, фокусот на ИСППИ се шири кон нови подрачја и теми – актуелни за научната мисла и за вкупниот општествен развој на земјата.

Имајќи го предвид фактот дека во моментот на формирањето на ИСППИ, во нашата земја постоеше недостиг на научноистражувачки кадар во областите што се од негов научен интерес, по само две години од неговото основање почна со организирање на постдипломски студии. Од тој

момент, научноистражувачката и образовната дејност на ИСППИ претставуваат две негови основни дејности што се надополнуваат меѓусебно.

50 години ИСППИ (2015 година)

Па, така, од академската 1967 година со работа почнаа првите постдипломски студии – по социолошки науки и по политички науки, и тие останаа една од неговите постојани научни области сè до денес. Постдипломските студии по комуникации почнаа во 1980 година, а од 1991 година почнаа со работа и постдипломските студии по менаџмент на човечки ресурси. Во рамките на ИСППИ, се организираат и докторски студии, во сите научни полиња што ги развива: социологија, право, политички науки, организациски науки (менаџмент) и комуникации.

Покрај основните дејности наука и настава, во изминатиот период ИСППИ успешно ги развива издавачката и информативно-документациската дејност, кои се во функција на поефикасно остварување на примарните дејности. Во доменот на издавачката активност, ИСППИ во изминатиот развоен период има постигнато значајни резултати. Имено, во овој јубилеен период, ИСППИ има објавено повеќе од 200 посебни наслови (монографии,

збирки на документи, зборници од научни собири, списанија и друго). Во нив се презентирани теоретските и емпириските сознанија од реализираните научноистражувачки проекти и научноистражувачката работа на вработените. Во рамките на оваа дејност, од 1975 година редовно излегува Годишникот на ИСППИ (Annual of ISPJR) – научно списание во коешто се презентираат резултатите, односно позначајните достигнувања во областите во коишто работи ИСППИ.

Во своите дејности, ИСППИ остварува соработка со повеќе научни, образовни и други институции и организации во Македонија и во странство. Оваа соработка се остварува преку дефинирање и реализација на заеднички научни проекти, организирање на заедничка постдипломска настава, организирање на заеднички научни собири и размена на изданија и публикации, семинари и сл.

Со својот севкупен развој, денес со сигурност може да се каже дека Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во континуитет е значаен чинител во градењето на општествените науки во Македонија, како преку подигнување на млад истражувачки кадар, така и преку поставување и развој на научноистражувачката работа.

Настан организиран од ИСППИ

2. ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА НА ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА

На почетокот на работењето на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања, првенствено се формираа два научноистражувачки сектора: социолошки и политиколошки. Со кадровското зајакнување на ИСППИ и со проширувањето на научните области на работа, се наметна потреба од формирање на нови научноистражувачки организациски единици. За таа цел, во еден период на ИСППИ се формираа уште шест нови организациски единици – центри, за вршење на научноистражувачката дејност.

Институтот отсекогаш може да се пофали со интердисциплинарноста на својот научен кадар, кој за развојот и остварувањето на научноистражувачката работа е од примарно значење. Како резултат на ваквата кадровска структура, ИСППИ во изминатите години има реализирано многубројни истражувања и анализи за коишто е потребна стручност за повеќе научни области.

Во годината во којашто се одбележува шеесетгодишниот развој на ИСППИ, наставно-научниот и соработничкиот кадар е составен од: 15 редовни професори, 2 вонредни професори, 3 доценти, 2 асистенти и 9 вработени во Стручната и административна служба.

Согласно Статутот на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања од октомври 2019 година, денес работата на наставно-научниот кадар се реализира во рамките на три одделенија:

Социолошко одделение, Политиколошко-правно одделение и Одделение за организациски науки. Во рамките на одделенијата работат пет центри: Центар за менаџмент на човечки ресурси, Центар за човекови права и олеснување на меѓуетничките спорови, Центар за комуникации, медиуми и култура, Центар за јавни политики, јавна администрација и развој на заедницата и Центар за применета психологија.

Како посебна организациска единица на ИСППИ се има формирано Архивот на истражувачки податоци од општествените науки на РС Македонија (МК АИПОН). Во рамките на ИСППИ работат и две лаборатории: Психолошката лабораторија и Лабораторијата за развој на методологија за менаџмент на човечки ресурси.

Органи на управување на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања се: Научен совет, Директор, Заменик-директор и Институтска управа.

Одделенијата во рамките на ИСППИ се претставени во продолжение.

30 години јубилеј на ИСППИ (1995 година)

Политиколошко-правно отделение

Политиколошко-правното отделение, како една од организациските единици при ИСППИ, беше воспоставено уште при неговото основање, во 1965 година. Во изминатите 60 години, со ова отделение раководеа и во него беа ангажирани еминентни научни работници како истражувачи и професори на постдипломските и докторските студии, од коишто многумина оставија свој печат врз јавниот живот во државата, вршејќи различни јавни функции. Кога станува збор за ангажманот надвор од ИСППИ, треба да се истакне дека некои од нив (покрај тоа што многумина својата академска кариера ја имаат продолжено на други факултети при УКИМ или на други универзитети во државата) имаат извршувано и јавни функции како министри, уставни судии и амбасадори.

Настан организиран од ИСППИ

До осамостојувањето на Македонија, иако ова отделение опфаќаше широк спектар на предметни области, функционираше како една интегрална целина во рамките на којашто се реализираа макропроекти организирани внатрешно, со фокус врз конститутивните теми што ја чинеа така осмислената поширока научноистражувачка област или, пак, лонгитудинални истражувања што во континуитет следеа една предметна област, како што беше редовното следење на јавното мислење со широк спектар прашања, реализирано еднаш годишно врз репрезентативен примерок.

Настан организиран од ИСППИ

Во периодот до осамостојувањето на државата, односно периодот на СР Македонија како федерална единица на СФР Југославија, истражувачкиот фокус на Политиколошко-правното отделение беше врз состојбите и процесите што го карактеризираа тој период. Конкретно, тогаш од особен интерес на структурите на т.н. општествено-политички систем, кои се јавуваа и како корисник на научноистражувачките резултати, беа функционирањето на делегатскиот систем, комуналниот систем, правосудството, подготвеноста

на општествено-политичкиот систем за општона-родна одбрана и сл.

Треба да се истакне дека проектот „Штрајковите и општествениот систем“, реализиран во 1991 година, беше своевиден меѓник што го означи пренасочувањето на научноистражувачкиот интерес кон новите околности каде што се уриваа бариерите кон (условно речено) дотогаш непожелните теми. Треба да се напомене и тоа дека во периодот по 1991 година, меѓу другото, тематскиот интерес беше ставен и врз спектарот прашања што се однесуваа на политичката култура, а се интензивираше и соработката со невладиниот сектор, како и екстерното финансирање на проекти, надвор од редовното финансирање од државата.

Во периодот што следуваа, беа формирани повеќе центри со фокус врз прашањата што особено се наметнаа со својата актуелност. Како прв, во 1991 година, беше формиран Центарот за етнички односи и безбедносни прашања, како единствен од таков вид во државата, кој, меѓу другото, разви и интензивна меѓународна соработка. Реформата на јавната администрација и потребата од поинаков пристап кон креирањето политики за прашања од јавен интерес на државно и локално ниво, во

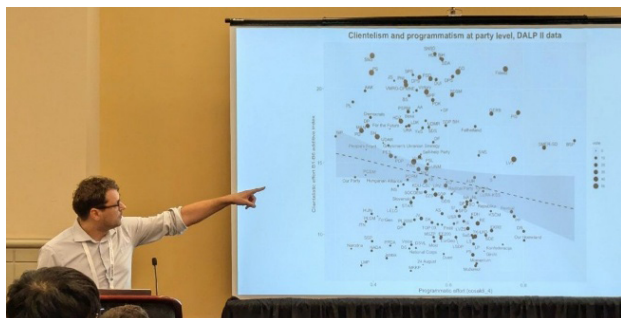
1994 година беше „иницијалната каписла“ за формирање на Центарот за применета политика и јавна администрација, поддржан од Универзитетот од Питсбург. Овој центар одигра значајна улога во доменот што беше фокус на негово внимание и оствари интензивна соработка со сродни институции од САД, Канада, Холандија и Грција. Следната година, 1995-та, беше формиран и Центарот за комуникации, медиуми и култура, а неколку години подоцна, во 1999 година, следејќи ги актуелните домашни и меѓународни збиднувања, се формираа уште два центра – Центарот за бегалци и присилни миграции (во соработка со Канцеларијата на Високиот комесаријат за бегалци на Организацијата на Обединетите нации) и Центарот за човекови права.

ИСППИ на меѓународна конференција

Во годините што следуваа, споменатите центри ја остварија својата задача поради којашто беа формирани, за да бидат нивните активности повторно интегрирани во матичното одделение со новата реорганизација од 2019 година.

Во последниве години, Политиколошко-правното одделение е зајакнато со млади кадри чии ентузијазам и посветеност влеваат нова енергија и отвораат нови научноистражувачки перспективи и

Настан организиран од ИСППИ

академски хоризонти. Воедно, тоа значи и делумно пренасочување на интересот и поместување на фокусот кон други сродни теми поврзани со: процесот на евроинтеграција, феноменот на клиентелизмот, (пост)пандемичните промени и предизвици во комуникацијата итн., не оставајќи ги настрана ни веќе стекнатите академски искуства во доменот на истражувачките области на Одделението.

Треба да се наспомене дека од неодамна, предмет на аналитичко промислување се и глобалните политички промени и нивниот одраз на регионален и локален план. На крајот на овој кус осврт посветен на Политиколошко-правното одделение, би истакнале дека отвореноста за меѓународна соработка е константа со којашто се одликува ова одделение и во тој контекст како актуелен проект особено се истакнува Заедничката студиска програма по Политички науки – Интеграција и управување, што се реализира во рамките на меѓународен конзорциум од 13 универзитети.

Тековно, раководител на Политиколошко-правното одделение при ИСППИ е проф. д-р Панде Лазаревски.

Членови на Одделението се следните вработени:

- Проф. д-р Панде Лазаревски, раководител на Одделението (од 2019 г. и тековно) и редовен професор по применета политика.

Истражувачки интерес: политички систем, меѓународни односи, применета политика и кризно управување.

- Проф. д-р Наташа Габер-Дамјановска, редовен професор по политички систем.

Истражувачки интерес: уставно право, човекови права, граѓанско општество и избори.

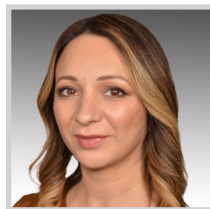
- Проф. д-р Елеонора Серафимовска, редовен професор по масовни комуникации.

Истражувачки интерес: комуникации со фокус на масовни комуникации и интерсекција помеѓу политичката, социјалната и медиумската психологија.

- Проф. д-р Маријана Марковиќ, редовен професор по интерперсонална комуникација.

Истражувачки интерес: интерперсонална комуникација, комуникација во киберпросторот и комуникација во заедниците.

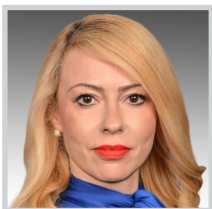
- Проф. д-р Анета Цекиќ, редовен професор по компаративни политики.

Истражувачки интерес: интересовни групи и лобирање, лобирање во Европската унија, демократија и демократизација, европска политика и европеизација и етнички конфликти.

- Проф. д-р Бојана Наумовска, директор на ИСППИ (од октомври 2019 до октомври 2025 г.) и редовен професор по политички систем.

Истражувачки интерес: политички партии, политички системи, јавно мислење.

- Насловен вонр. проф. д-р Јелена Ристиќ, вонреден професор по меѓународно јавно право.

Истражувачки интерес: човекови права, Европска конвенција за човекови права, Европски суд за човекови права, владеење на правото.

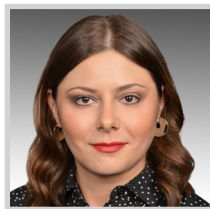
- Доц. д-р Јован Близнаковски, заменик-директор на ИСППИ (од 2022 г. и тековно) и доцент по компаративни политики.

Истражувачки интерес: меѓуетнички односи, демократски процеси и политички клиентелизам.

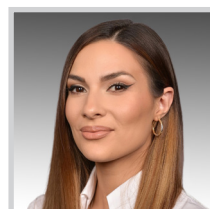
- Доц. д-р Милка Димитровска, доцент по право на Европска унија.

Истражувачки интерес: европски политики, човекови права, демократија и добро владеење.

- Ас. м-р Теа Конеска-Василевска, асистент по масовни комуникации.

Истражувачки интерес: комунологија и теории на масовна комуникација, медиумска и дигитална култура, културолошки студии, студии на модерен дискурс, рецепциски и студии на публика, теории на визуелна комуникација.

- Ас. м-р Тијана Ангова Хаџиева, асистент по казнено материјално право.

Истражувачки интерес: пробација, затворски системи, алтернативи на казнувањето, детско престапништво.

Настан организиран од ИСППИ

Социолошко одделение

Социолошкото одделение, како организациона единица при Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања, е воспоставено уште при неговото основање, во 1965 година. Со ова одделение раководеа и во него беа ангажирани познати научни и академски работници, пред сè како истражувачи, но и како професори на постдипломските и докторските студии.

Научноистражувачката работа на ИСППИ во изминатите 60 години се одвиваше во неколку области, од коишто меѓу првите беше областа на

Настан организиран од ИСППИ

социологијата. Во областа на социолошките науки, истражувањата беа насочени кон проучување на структурните општествени промени и на општествените односи во македонското и во глобалното општество, како и кон усовршување на методологијата на научните истражувања. Темите и предметот на истражување се менуваа во зависност од фазите на општествениот развој и конкретните општествени појави.

Во првите децении на научната дејност, предмет на научни истражувања беа урбаните и ruralните проблеми, миграциите на населението, свеста и религијата, социјалниот развој и демографијата, како и социопатолошките појави. Во оваа фаза, на ИСППИ се реализираа научноистражувачки проекти – фундаментални, развојни и апликативни – поврзани со: промените на селото, социјалната и политичката партиципација, општествената стратификација и мобилност, малолетничкиот криминалитет, општествено-економските фактори на развој, еманципацијата на жената, образованието и вработувањето, индустријализацијата и урбанизацијата, социоекономските проблеми на населението и одржливиот развој. Преку овие истражувања, ИСППИ се промовираше како врвна научна институција и промовираше врвни истражувачи во неколку области на различните општествени дисциплини.

Најпрвин како самостојна институција, а потоа и како дел од УКИМ, ИСППИ продолжи со својата научна дејност, како примарна активност, да ги следи и да ги истражува новите појави и феномени во рамките на политичката социологија, социологијата на културата и специјалистичките социолошки дисциплини. Вработените научни кадри произведоа голем број на истражувачки студии што ги отсликуваа состојбите во државата и општеството. Особено внимание им се посветуваше на феномените поврзани со националната и верската дистанца, етноцентризмот и национализмот, општествените конфликти, невработеноста и намалениот животен стандард на населението, трансформацијата на општествениот капитал и проблемите создадени по дисолуцијата на Југославија.

Во текот на подоцнежниот развој, ИСППИ продолжи да ги истражува и да ги анализира општествените промени и случувања преку формирање на повеќе центри. Многу од истражувањата се реализираа во рамките на Центарот за етнички односи и безбедносни прашања, основан во 1991 година како центар од единствен вид во земјата. Во рамките на овој центар се истражуваа новите состојби и проблемите со општествената интеграција, пред и особено по конфликтот од 2001 година. Преку истражувањата се анализираа прашања поврзани со етничките односи и политичката култура, етничката дистанца, религиозните и конфесионалните разлики и појавите на национализам. Еден од поголемите проекти во овој центар е проектот „Имплементирање на Охридскиот рамковен договор“, повеќегодишен проект финансиран од Министерството за образование и наука.

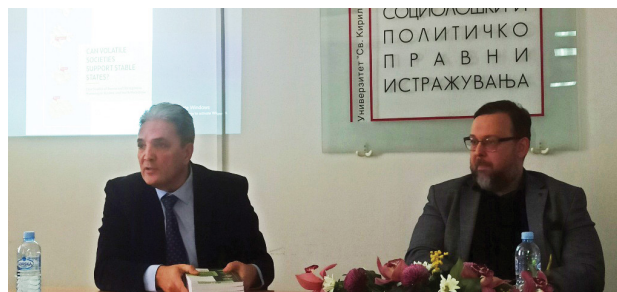

Настан организиран од ИСППИ

Иако со текот на годините финансирањето на научноистражувачките проекти според годишна национална програма на Министерството за образование се намалуваше, истражувањата продолжија со ист интензитет. Со помош на средства од

различни извори и со поддршка од страна на меѓународни програми, се реализираа многу истражувања што ги следеа појавите и феномените од социолошки аспект, кои потоа беа споделувани и со академската и со општата јавност. Се правеше сè за да ја оствариме својата улога како во општеството, така и во академската средина.

Во изминатите неколку години се реализираа повеќе истражувања, финансирани од сопствени средства и од интегративните функции на УКИМ, кои беа раководени од членови на Социолошкото одделение. Од овие истражувања се публикуваа монографии и истражувачки извештаи, меѓу коишто: „Бариери на општествениот развој“

Настан организиран од ИСППИ

(2021); „Дали нестабилните општества можат да поддржуваат стабилни држави? Случаи на Босна и Херцеговина, Црна Гора, Косово и Северна Македонија“/“Can Volatile Societies Support Stable States? Case Studies of Bosnia and Herzegovina, Montenegro, Kosovo, and North Macedonia” (2023); „Компаративна анализа на општествени состојби и предизвици на Балканот“ (2023); и други публикации во коишто учествуваа членови на Социолошкото одделение.

Од исклучителна важност за целиот опус на ИСППИ е што во сите научни проекти споменати претходно е употребувана научна методологија од областа на општествените науки, со што преку процесот на истражување се изградени млади научни кадри кои продолжуваат со ентузијазам

Настан организиран од ИСППИ

да ги надградуваат научните сознанија. Социолошкото одделение секогаш ги споделува новите сознанија и со научната и со пошироката јавност преку организирање дебати, трибини и работилници. Најголемата придобивка од реализираните истражувања во рамките на Одделението се гледа во наставната дејност, каде што се користат податоци од сопствените истражувања, со што студентите, особено постдипломците, од прва рака се запознаваат со нашата научноистражувачка дејност.

Како стожер во развојот на социолошките науки во Македонија, од кадрите кои се имаат едучирано на ИСППИ се формирани и други факултети, меѓу коишто и Катедрата за социологија на Филозофскиот факултет, а обезбеден е и кадар за континуиран развој на оваа наука во рамките на ИСППИ. Социолошкото одделение денес продолжува да ја промовира социологијата како наука, која може многу да придонесе за општествениот развој на државата, но и со нови сознанија и ана-

лизи да даде поддршка во решавање на реалните општествени проблеми.

Дел од наставниот кадар, во текот на целото постоење на ИСППИ, со свој ангажман има учествувало во јавниот и во политичкиот живот во државата, извршувајќи одговорни функции како уставни судии, министри, заменици-министри и амбасадори.

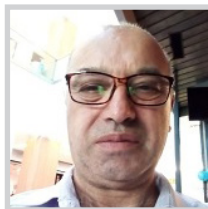
Тековно, раководител на Социолошкото одделение при ИСППИ е проф. д-р Петар Атанасов.

Членови на Одделението се следните вработени:

- Проф. д-р Петар Атанасов, раководител на Одделението (од 2022 г. и тековно) и редовен професор по социологија.

Истражувачки интерес: етнички конфликти, национален идентитет, мултикултурализам, општествена интеграција, организациски промени и комуникации.

- Проф. д-р Славејко Сасајковски, научен советник и редовен професор по социологија.

Истражувачки интерес: политичка социологија, економска социологија, социологија на медицина, меѓународна политичка економија, меѓународни политички односи (надворешна политика на САД, Блискиот Исток и Турција), политика и религија.

- Проф. д-р Ружица Цацаноска, редовен професор по социологија.

Истражувачки интерес: социологија на религија и морал, етика во научните истражувања и социологија на животната средина.

- Проф. д-р Ганка Цветанова, редовен професор по социологија.

Истражувачки интерес: нација и национализам, етнички конфликти, идентитетски прашања, е-демократија, културни институции и управување со културата.

- Проф. д-р Горан Јанев, редовен професор по социологија.

Истражувачки интерес: политичка антропологија, политика на идентитети, урбани студии, мемориски студии, меѓуетнички односи и студии на културно наследство.

- Проф. д-р Драгор Заревски, редовен професор по филозофија.

Истражувачки интерес: филозофија на политиката, етика, филозофија на образованието.

- Вонр. проф. д-р Иван Блажевски, вонреден професор по социологија.

Истражувачки интерес: методологија на истражување во општествените науки, социологија на религија, миграции, социологија на морал, интеркултурна комуникација и девијантно однесување.

- Вонр. проф. д-р Дритон Маљичи, вонреден професор по социологија.

Истражувачки интерес: социјални конфликти, мултикултурализам и образование.

Одделение за организациски науки

Со транзицијата од планска и централизирана во пазарна економија на почетокот на деведесеттите години на 20 век, во земјата се наметна потреба за афирмација на современи менаџерски принципи и постулати, со особен акцент на менаџментот на човечки ресурси. Во таков општествен контекст, во 1991 година на ИСППИ се формираше Центар за менаџмент на човечки ресурси, кој почна со анализа, развој и промоција на организациските науки. Овие активности најпрвин се реализираа преку Постдипломските студии по Менаџмент на човечки ресурси (тогаш познат како Кадровски менаџмент) – воспоставени во 1991 година во соработка со Школата за менаџмент во Мастрихт, Холандија, што претставува пионерски чекор во развојот на организациските науки во земјата. Набрзо, оваа заложба продолжи преку Докторските студии по Менаџмент, кои со основањето на Докторската школа на УКИМ во академската 2011/2012 година продолжија да се реализираат во конзорциум со Економскиот факултет и Економскиот институт, под називот *Организациски науки и управување (менаџмент)*.

Настан организиран од ИСППИ

Веќе четири децении, ИСППИ континуирано развива соработнички и наставно-научен кадар од областа на организациските науки, кој генерираните научни сознанија и експертизата ги пренесува на студентите, како и на стручната и пошироката јавност. Институтот е препознатлив по својата посветеност на развојот на организациските науки, што е евидентно преку големиот број студии и публикации, воспоставената и континуирана домашна и меѓународна соработка со универзитети, невладините организации, бизнис-секторот, државните органи и институции, како и преку истакнатите алумни, кои денес се видни членови на академската и деловната заедница, во земјата и во странство.

Сегашниот кадар на Одделението, како и неговите претходници, уште пред неговото формално основање активно дејствуваа во рамките на постојниот Центар за менаџмент на човечки ресурси, преку спроведување на многубројни наставни, истражувачки и експертски активности. Овие активности опфаќаат: унапредување на теоријата и практиката на менаџментот на човечки ресурси; развој на стратегиски МЧР; развој на национална рамка на компетенции за професионалци за човечки ресурси (во рамките на проект на ПП УНЕСКО); унапредување на капацитетите на локалната самоуправа; професионален и кариерен развој; развој на истражувачка методологија за бизнис и менаџмент; проучување на квалитетот на работниот живот; истражувања за младите и работата; развој на практиканството и дуалното образование; анализа на потребите од воведување на ново работно време во државната администрација (во соработка со Министерството за труд и социјална политика) итн.

Промоција на ИСППИ

Врз основа на горенаведеното, како и согласно резултатите од функционалната анализа на ИСППИ, во 2019 година, со донесување на Статутот на Институтот, се формираше Одделението за организациски науки како основна организациска единица.

Од своето основање до денес, Одделението има реализирано низа научноистражувачки и апликативни студии, меѓу коишто се издвојуваат: развој на рамка на услужно-ориентирани компетенции за универзитетски образовни програми во Западен Балкан (проект „Еразмус+“); анализа на влијанието на пандемијата со КОВИД-19 врз светот на работата; мапирање на македонската индустрија за развој на видеоигри (проект во соработка со Британскиот совет); корпоративна општествена одговорност на македонските компании; мапирање на знаењата и вештините потребни за професионалците за човечки ресурси во ИТ-секторот; примена на алатката ИМПЛА во менаџментот на човечки ресурси; идентификување на бариерите за развој

ИСППИ на меѓународна конференција

на малите и средните претпријатија (МСП); анализа на трансформацијата на практиките за менаџмент на човечки ресурси во земјата преку странските директни инвестиции (СДИ); мапирање на креативните индустрии (проект во соработка со Министерството за култура и туризам на РСМ).

Во рамките на Одделението, постои и Лабораторија за развој на методологија за менаџмент на човечки ресурси.

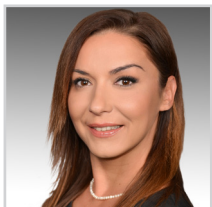
Во септември оваа година, Одделението за организациски науки имаше чест и задоволство да биде домаќин и локален организатор на реномираната меѓународна научна конференција со работилница „Социотехнички перспективи во информациските системи“ (Socio-Technical Perspectives in Information Systems – STPIS), посветена на социотехничките перспективи на информациските системи, во соработка со водечки универзитети од Шведска, Обединетото Кралство и Италија.

Вработените во Одделението се активни и почитувани членови на домашната и меѓународната

академска заедница и на други професионални мрежи, а редовно се ангажирани и како консултанти при изработка на национални и/или организациски анализи, стратегии и политики.

Тековно, раководител на Одделението за организациски науки при ИСППИ е проф. д-р Марија Топузовска Латковиќ.

Членови на Одделението се следните вработени:

- Проф. д-р Марија Топузовска Латковиќ, раководител на Одделението (од 2019 г. и тековно) и редовен професор по менаџмент и бизнис.

Истражувачки интерес: предизвици и трендови на МЧР, ставови и очекувања на младите кон работата, организациско однесување, квалитет на работен живот, женско лидерство и креативни индустрии.

- Проф. д-р Мирјана Борота Поповска, редовен професор по менаџмент и бизнис.

Истражувачки интерес: стратегиски менаџмент, менаџмент на човечки ресурси, професионален и кариерен развој, деловна етика.

- Проф. д-р Весна Забијакин Чатлеска, редовен професор по менаџмент и бизнис.

Истражувачки интерес: стратешки менаџмент на човечки ресурси, системи на компензации, претприемништво и менаџмент на мали и средни претпријатија.

- Доц. д-р Блаже Јосифовски, доцент по менаџмент и бизнис.

Истражувачки интерес: стратегии за задржување на таленти, организациска култура, стратешки менаџмент на човечки ресурси, иновации во управување со организации, претприемништво и развој на бизнис-моделите.

Психолошка лабораторија

Врз основа на член 18 од Статутот на ЈНУ Институт за социолошки и политичко-правни истражувања, Советот на Институтот на седницата одржана на 26.10.2006 година донесе Одлука за формирање на Психолошка лабораторија во рамките на постдипломската настава на ИСППИ. Основачи и коракководители на Психолошката лабораторија се проф. д-р Елеонора Серафимовска и проф. д-р Маријана Марковиќ.

Настан организиран од ИСППИ

Лабораторијата реализира:

- Едукација на студентите на постдипломските студии при ИСППИ;
- Истражување (истражување на психолошкиот аспект на сложените општествени, социјални и политички збиднувања во земјата);
- Психолошко советување;

Настан организиран од ИСППИ

- Обуки од следниве области: психолошки тестови, развивање на комуникациски вештини и унапредување на ментално здравје;
- Валидација, стандардизација и културолошка адаптација на психолошките тестови: психолошките тестови НЕО ПиЗмк и ИПИП НЕОмк се единствени акредитирани психолошки тестови на личност за возрасни во државата досега, а психолошките тестови BarOn EQ-i:YV и BFQ-C се првите акредитирани психолошки тестови за деца што се ставени во пописот на посебно заштитени психолошки тестови (Стандардизирани психолошки тестови – Комора на психолози на Република Македонија);
- Валидација и културолошка адаптација на скали (Internet Gaming Disorder Scale – IGDS9-SF, Gaming Disorder Test – GDT, Problematic Internet Use c – PIUQ, Problematic Online Gaming Questionnaire и Compulsive Internet Use Questionnaire – CIUS).
Раководителите на Психолошката лабораторија се вклучени во процесот на професионална селекција за потребите на Судскиот совет на РС Македонија.

Архив на истражувачки податоци од општествените науки на РС Македонија

Архивот на истражувачки податоци од општествените науки на РС Македонија (МК АИПОН) е национална инфраструктура и јавен сервис што има цел да обезбеди долготрајно зачувување и дистрибуција на податоците од општествените науки. Овој сервис би ѝ служел на истражувачката заедница, вклучувајќи ги истражувачите, професорите и студентите, како и на пошироката јавност заинтересирана за резултатите од истражувањата во општествените науки.

Настан организиран од ИСППИ

Воспоставувањето на МК АИПОН се овозможи преку учество на кадар од Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во неколку меѓународни проекти. Тие имаа цел изградба на

капацитети во рамките на институцијата и земјата за дејност што е дефицитарна.

Мисијата на МК АИПОН е:

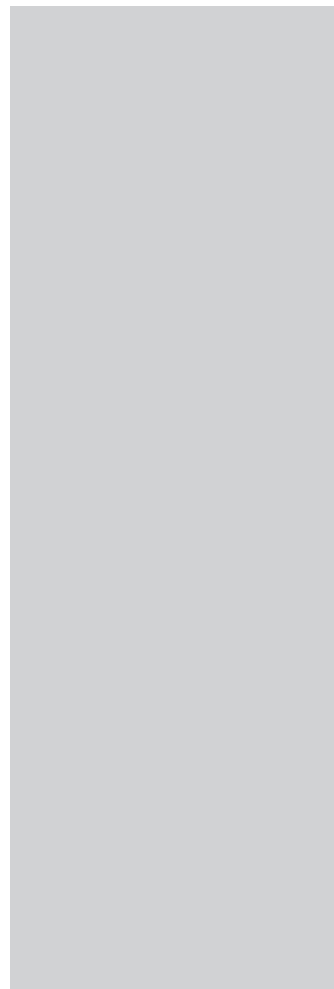
- Да собира, соодветно да документира, да зачувува и да обезбедува пристап до архивираниите истражувачки податоци од општествените науки креирани од истражувачите во Македонија, како и нивно користење;
- Да ги унапредува истражувањата и научната мисла од општествените науки преку обезбедување достапност на студиите од колекцијата за секундарна анализа;
- Да ги доближи резултатите од истражувањата во општествените науки на јавноста преку обезбедување каталог на проекти, публикации и датасети/збирки на примарни податоци, кој ќе се пребарува лесно.

Најважните активности на МК АИПОН ќе вклучуваат:

- Собирање и дисеминација на квантитативни и квалитативни податоци;
- Обезбедување пристап и поддршка за корисниците и депонентите на истражувачки податоци, како и усогласување помеѓу барањата на корисниците и давателите;
- Постојано набљудување на усогласеноста со меѓународните стандарди во областите на управување со податоци и на нивно зачувување;
- Соработка со пошироката научна заедница во областа на собирање и дистрибуција на податоци;

- Промовирање на иницијативата за слободен пристап.

МК АИПОН е член на Конзорциумот на европски архиви на податоци од општествените науки (Consortium of European social science data archives – CESSDA ERIC), од каде што континуирано добива поддршка за воспоставување и унапредување на постојните капацитети.

Стручна и административна служба

Стручните и административните работи ги врши Стручната и административна служба на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања како дел од интегрираната Стручна и административна служба на УКИМ.

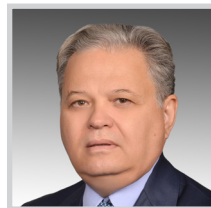
Во функција на научноистражувачката, високообразовната и апликативната дејност на ИСППИ како основни дејности, стручно-административниот кадар е значаен дел од неговото работење и функционирање. Во рамките на Стручната и административна служба функционира Библиотеката на ИСППИ, која ја врши библиотечната дејност. Со Стручната и административна служба раководи секретарот на ИСППИ, кој на предлог на директорот го избира Научниот совет.

Во последните години, преку обезбедување на нови вработувања, Стручната и административна служба е речиси комплетирана, со што е обезбедено непречено функционирање на ИСППИ.

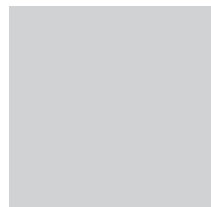
Стручната и административна служба се состои од следните вработени:

- Менде Станковски, секретар (дипломиран правник со положен правосуден испит).

- Д-р Ѓорѓи Манев, советник за ЕКТ (доктор на науки по менаџмент).

- М-р Иван Каровски, советник за јавни набавки (магистер по комуникации).

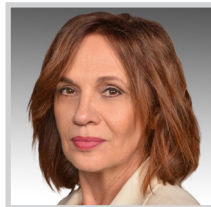
- Сафет Балажи, советник за настава и наука (дипломиран психолог).

- Бојана Маркова Костадиновска, виш соработник за студентски прашања (дипломиран економист).

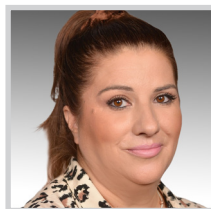
- М-р Љуан Имери, помлад соработник за меѓународна соработка (магистер по менаџмент на човечки ресурси).

- Цонка Мицева, самостоен референт за сметководствено работење.

- Весна Трајанова, самостоен референт за деловно работење.

- Валентина Алексоска, хигиеничар.

3. НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ ВО РАМКИТЕ НА ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО- ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА

Научноистражувачката и апликативната дејност претставуваат темел на развојот на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања. Согласно општествените текови, научноистражувачкиот фокус се менува, што може да се забележи и од листата на научноистражувачки проекти. Согласно институционалната меморија, ИСППИ и во последната деценија ја продолжи и ја унапреди својата практика во спроведувањето истражувања во клучните области од општествен интерес. Во овој период, се реализираа многубројни научноистражувачки активности од национално значење, како и повеќе проекти од меѓународен карактер, чии резултати се предмет на особена гордост – како од аспект на јакнењето на општествените науки во земјата, така и од аспект на нивната интернационализација.

Во продолжение, прикажана е листа на научноистражувачките проекти на ИСППИ од основањето до денес.

Настан организиран од ИСППИ

1966	МЛАДИНАТА И СОВРЕМЕНИТЕ ОПШТЕСТВЕНИ ПРОЦЕСИ ВО МАКЕДОНИЈА
1968	САМОУПРАВНАТА НОРМАТИВНА ДЕЈНОСТ НА РАБОТНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ
	ДЕМОКРАТИЗМОТ ВО ПРАКТИКАТА НА СКМ
	КАРАКТЕРИСТИКИ НА РАЗВИТОКОТ И ДВИЖЕЊЕТО НА СКМ
	ИЗБОРНИОТ СИСТЕМ И ИЗБОРНАТА ДЕМОКРАТИЈА ВО ПРАКТИКАТА
	СОЈУЗ НА КОМУНИСТИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА ВО ПОЛИТИЧКАТА АКЦИЈА
1969	ИЗБОРИТЕ И ЈАКНЕЊЕТО НА ОПШТЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧКАТА УЛОГА НА ИЗБИРАЧКОТО ТЕЛО ВО ПОЛИТИЧКИОТ СИСТЕМ
	ГЛЕДАЧИТЕ ЗА ЕМИСИИТЕ НА ТЕЛЕВИЗИЈА СКОПЈЕ
	ГРАЃАНИТЕ НА СКОПЈЕ И ИЗБОРИТЕ ВО 1967 ГОДИНА
	УЧЕНИЦИТЕ ВО САМОУПРАВУВАЊЕТО ВО УЧИЛИШТАТА ОД ВТОР СТЕПЕН
1970	НЕКОИ АСПЕКТИ НА ДЕМОГРАФСКИОТ РАЗВИТОК НА СЕЛСКОТО НАСЕЛЕНИЕ ВО СР МАКЕДОНИЈА
	ОПШТЕСТВЕНО-ЕКОНОМСКИТЕ ПРОМЕНИ НА СЕЛО ВО СР МАКЕДОНИЈА
	НОВИТЕ ЧЛЕНОВИ – МАКЕДОНЦИ ВО СОЈУЗОТ НА КОМУНИСТИТЕ
	САМОУПРАВУВАЊЕТО И РАСПРЕДЕЛБАТА НА ДОХОДОТ ВО УЧИЛИШТАТА
1971	ПОВОЕНИОТ МАЛОЛЕТНИЧКИ КРИМИНАЛИТЕТ ВО МАКЕДОНИЈА
	СОЦИЈАЛНОТО ПОТЕКЛО И ЖИВОТНАТА ОРИЕНТАЦИЈА НА СРЕДНОШКОЛСКАТА МЛАДИНА
	НЕКОИ БЕЛЕЗИ НА СТРУКТУРНИТЕ ПРОМЕНИ ВО ЗЕМЈИШНИОТ ПОСЕД НА СЕЛСКИТЕ ДОМАЌИНСТВА ВО ПОЛОГ
	РЕЛИГИЈАТА КАЈ СЕЛСКОТО НАСЕЛЕНИЕ ВО ДОЛНИ ПОЛОГ
	ЗДРУЖЕНИОТ ТРУД И КООПЕРАТИВНИТЕ ОДНОСИ НА СЕЛО ВО ПОЛОГ
	ИЗБОРНИТЕ СУБЈЕКТИ ВО ИЗБОРНИОТ ПРОЦЕС
	ГРАЃАНИТЕ, САМОУПРАВУВАЊЕТО И ПОЛИТИКАТА
1973	ДЕМОГРАФСКИОТ РАЗВОЈ И ПРОИЗВОДСТВЕНИТЕ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЗЕМЈОДЕЛСКИТЕ СТОПАНСТВА НА СЕЛО ВО ПОЛОГ
	ДЕМОКРАТИЈАТА И СОЦИЈАЛИСТИЧКИОТ СОЈУЗ
	САМОУПРАВУВАЊЕТО И ПОЛИТИЧКОТО ПРЕТСТАВУВАЊЕ
	ЈУГОСЛОВЕНСКАТА СОЦИЈАЛДЕМОКРАТИЈА И НАЦИОНАЛНОТО ПРАШАЊЕ
1974	МАКЕДОНСКОТО, АЛБАНСКОТО И ТУРСКОТО НАСЕЛЕНИЕ НА СЕЛО ВО ПОЛОГ
	ФОРМИРАЊЕТО И РАСПРЕДЕЛБАТА НА ДОХОДОТ КАЈ ИНДИВИДУАЛНИТЕ ЗЕМЈОДЕЛСКИ СТОПАНСТВА НА СЕЛО ВО ПОЛОГ
	ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ВО СР МАКЕДОНИЈА ВО 1974

1975	ОПШТЕСТВЕНО-ЕКОНОМСКИТЕ ПРОМЕНИ И ТЕНДЕНЦИИ ВО ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО ВО ПОЛОГ СОЦИЈАЛНО-ПОЛИТИЧКИОТ ЖИВОТ И ПОЛИТИЧКИТЕ ИНСТИТУЦИИ: ОГЛЕДИ ЗА ПОЛИТИЧКАТА ПРАКТИКА НА АНТИЧКА ГРЦИЈА
1976	НАЧЕЛАТА НА НОВИТЕ УСТАВИ НА СФРЈ И СРМ И ОСТВАРУВАЊЕТО НА САМОУПРАВНИТЕ ОДНОСИ ВО КОМУНАТА ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ВО СР МАКЕДОНИЈА ВО 1976
1977	ПРАВОСУДСТВОТО ВО СР МАКЕДОНИЈА СОЗДАВАЊЕТО И РАЗВИТОКОТ НА ИЗБОРНИОТ СИСТЕМ ВО МАКЕДОНИЈА ВЛАДАТА НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ПОЛИТИЧКО ИЗВРШНИТЕ ОРГАНИ
1978	ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ВО СР МАКЕДОНИЈА ВО 1978 ДРОГАТА ВО МАКЕДОНИЈА СТРУКТУРНИТЕ БЕЛЕЗИ НА ДЕЛЕГАТИТЕ ВО СР МАКЕДОНИЈА ОРГАНИЗИРАНОСТА И ЕФИКАСНОСТА ВО ФУНКЦИОНИРАЊЕТО НА ДЕЛЕГАТСКИОТ СИСТЕМ ПРИМАРНИОТ КРИМИНАЛИТЕТ И ПРИМАРНИТЕ СТОРИТЕЛИ НА КРИВИЧНИТЕ ДЕЛА ПОМЕЃУ НОВИТЕ УСТАВИ И ЗАКОНОТ ЗА ЗДРУЖЕН ТРУД СОЦИЈАЛИСТИЧКА САМОУПРАВНА ТРАНСФОРМАЦИЈА НА СЕЛОТО ВО СР МАКЕДОНИЈА ГРАДОТ СКОПЈЕ СО НЕПОСРЕДНАТА ОКОЛИНА
1979	ПОВТОРОТ КАЈ СТОРИТЕЛИТЕ НА КРИВИЧНИ ДЕЛА УЛОГАТА НА ИЗВРШНИТЕ И УПРАВНИТЕ ОРГАНИ И НА СТРУЧНИТЕ СЛУЖБИ ВО СИСТЕМОТ НА ДЕЛЕГАТСКОТО ОДЛУЧУВАЊЕ ДЕЛЕГАТСКИТЕ ИЗБОРИ ВО СРМ ВО 1978 ГОДИНА ОДНОСИТЕ НА ДЕЛЕГАЦИИТЕ И ДЕЛЕГАТИТЕ СО ИЗБРАНИТЕ САМОУПРАВНИ ТЕЛА ВО ОСНОВНИТЕ САМОУПРАВНИ ОРГАНИЗАЦИИ И ЗАЕДНИЦИ РАЗВИТОКОТ НА РАБОТНИЧКОТО САМОУПРАВУВАЊЕ АКТУЕЛНИТЕ ПРАШАЊА ВО ЗДРУЖЕНИОТ ТРУД И САМОУПРАВУВАЊЕТО ФУНКЦИОНИРАЊЕТО И ОСТВАРУВАЊЕТО НА ДЕЛЕГАТСКИОТ СИСТЕМ ВО ОПШТИНИТЕ ВО СРМ УПРАВАТА ВО ДЕЛЕГАТСКИОТ СИСТЕМ ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ВО СР МАКЕДОНИЈА ВО 1979
1980	ПРИВРЕМЕНИ МИГРАЦИИ НА РАБОТНАТА СИЛА ОД СР МАКЕДОНИЈА ВО СТРАНСТВО ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ВО СР МАКЕДОНИЈА ВО 1980

- 1981** ДЕЛЕГАЦИЈАТА НА ОПШТЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ – СПЕЦИФИЧНА ФУНКЦИЈА ССРНМ И СКМ
ОПШТИНАТА И КОМУНАЛНИОТ СИСТЕМ НА ЈУГОСЛАВИЈА
ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ВО СРМ ЗА ЕКОНОМСКАТА СТАБИЛИЗАЦИЈА
БРАЧНАТА ПОДВИЖНОСТ ВО СР МАКЕДОНИЈА
МЕСНИТЕ ЗАЕДНИЦИ ВО СКОПЈЕ ВО 1980
РАЗВИТОКОТ НА КОМУНАЛНИОТ СИСТЕМ ВО СРМ
МАКЕДОНСКИТЕ ОПШТЕСТВЕНО-КУЛТУРНИ ТЕКОВИ ВО ФЕУДАЛИЗМОТ
СТРУКТУРНИТЕ КАРАКТЕРИСТИКИ И РАЗВОЈНИТЕ ДВИЖЕЊА НА НАСЕЛЕНИЕТО ВО СКОПЈЕ
ПРОСТОРНИОТ ПЛАН НА СКОПЈЕ ДО 2000 ГОДИНА
ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ВО СРМ ВО 1981
- 1982** ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ВО СРМ ВО 1982
- 1984** ПРЕТПРИЈАТИЈАТА ВО ОПШТЕСТВЕНА СОПСТВЕНОСТ ВО ЗЕМЈИТЕ ВО РАЗВОЈ
ОСТВАРУВАЊЕТО НА САМОУПРАВУВАЊЕТО НА ЗДРУЖЕНИТЕ РАБОТНИЦИ, ПОСМАТРАНО ПРЕКУ ОДНОСОТ НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЗДРУЖЕН ТРУД СО ОПШТЕСТВЕНАТА ЗАЕДНИЦА
РАБОТНИЧКОТО САМОУПРАВУВАЊЕ И УЧЕСТВОТО ВО ОДЛУЧУВАЊЕТО КАКО ФАКТОР НА ОПШТЕСТВЕНИТЕ ПРОМЕНИ И ЕКОНОМСКИОТ НАПРЕДОК ВО ЗЕМЈИТЕ ВО РАЗВОЈ
ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ВО СРМ ВО 1984
- 1985** ОПШТЕСТВЕНАТА И ПРАВНАТА ПОЛОЖБА, РАЗВИТОКОТ И ДЕЈНОСТА НА ВЕРСКИТЕ ЗАЕДНИЦИ И ГРУПИ ВО СР МАКЕДОНИЈА
- 1986** ПРЕВЕНЦИЈАТА ВО СООБРАЌАЈОТ НА ПАТИШТАТА ВО СР МАКЕДОНИЈА
ОРГАНИЗИРАЊЕ И ОСТВАРУВАЊЕ НА ДЕЈНОСТА ВО ОБЛАСТА НА КУЛТУРАТА И УМЕТНОСТА – НИЗ СЛОБОДНА РАЗМЕНА НА ТРУДОТ СО СОЗНАНИЈА ЗА НЕКОИ СТАНДАРДИ И ПРЕДЛОГ-МЕРИЛА И КРИТЕРИУМИ
ОСНОВНИТЕ ПРАВЦИ ВО РАЗВОЈОТ НА ОПШТЕСТВЕНАТА ЗАШТИТА НА ДЕЦАТА ВО СР МАКЕДОНИЈА ДО 2000-ТА ГОДИНА
РАЗВОЈНИТЕ ФАКТОРИ И ДВИЖЕЊА И ОСТВАРУВАЊЕТО НА ФУНКЦИИТЕ НА ОПШТИНИТЕ ВО СР МАКЕДОНИЈА
ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ВО СРМ 1986
- 1987** ДЕЛЕГАТСКИТЕ ИЗБОРИ ВО СРМ – 1978, 1982, 1986 ГОДИНА
ОПШТОНАРОДНАТА ОДБРАНА И ОПШТЕСТВЕНАТА ЗАШТИТА ВО СФРЈ
УЧЕСТВОТО И ВЛИЈАНИЕТО НА НЕПОСРЕДНИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ ОД МАТЕРИЈАЛНОТО ПРОИЗВОДСТВО ВО ПРОЦЕСОТ НА САМОУПРАВНОТО ОДЛУЧУВАЊЕ ЗА ПРОШИРЕНАТА РЕПРОДУКЦИЈА

1988	ТЕОРИЈАТА И ПРАКТИКАТА НА ДЕЛЕГАТСКИОТ СИСТЕМ
	ОПШТЕСТВЕНИТЕ И ЕКОНОМСКИТЕ ФАКТОРИ ЗА РАЗВОЈ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ТУРИЗМОТ ВО СР МАКЕДОНИЈА
	САМОУПРАВНАТА РАБОТНИЧКА КОНТРОЛА ВО ОЗТ ВО ФУНКЦИЈА НА СУЗБИВАЊЕТО НА СТОПАНСКИОТ КРИМИНАЛИТЕТ И ДРУГИТЕ ОПШТЕСТВЕНИ ПОЈАВИ
	ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ВО СРМ ВО 1988
1989	МОТИВИРАНОСТА ЗА САМОУПРАВУВАЊЕТО ВО ЗДРУЖЕН ТРУД
	УЛОГАТА НА СИНДИКАТОТ ВО РАЗВИВАЊЕТО НА САМОУПРАВНИТЕ ОДНОСИ ВО ОЗТ
	ЗДРУЖЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ И РАЗВОЈОТ НА СЕЛОТО
	РАСПРОСТРАНЕТОСТА И ВЛИЈАНИЕТО НА ВЕРСКАТА ПОУКА ВО СР МАКЕДОНИЈА
	РЕЕМИГРАЦИЈАТА И ВРАБОТУВАЊЕТО НА ПОВРАТНИЦИТЕ ОД СТРАНСТВО ВО ЕМИГРАЦИОНИТЕ ОПШТИНИ ТЕТОВО И СТРУГА
	РАБОТНИЦИТЕ ВО СОЦИЈАЛНАТА СТРУКТУРА НА ГРАДСКАТА ОРГАНИЗАЦИЈА НА СКМ ВО СКОПЈЕ
	ТЕМНАТА БРОЈКА КАЈ КРИМИНАЛИТЕТОТ, НЕИСПРАВНОТО МЕРЕЊЕ И ПОВЛАСТУВАЊЕ НА КУПУВАЧИТЕ
	ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ВО СР МАКЕДОНИЈА ВО 1989
1990	ИДЕЈНИ И ВРЕДНОСНИ ОРИЕНТАЦИИ НА МЛАДИТЕ ВО СРМ
	СИНДИКАТОТ НИЗ ПРИЗМАТА НА НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКИОТ ИНТЕРЕС
	ЕМАНЦИПАЦИЈА НА ЖЕНАТА И БИОЛОШКАТА РЕПРОДУКЦИЈА
	ИНТЕГРАЦИЈА НА САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСИ
	МАСОВЕН КРИМИНАЛИТЕТ ВО СР МАКЕДОНИЈА
	МИГРАЦИИТЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО ВО СР МАКЕДОНИЈА
	ОБРАЗОВАНИЕТО И ОСПОСОБУВАЊЕТО НА ВРАБОТЕНИТЕ И ЕФИКАСНОСТА НА РАБОТЕЊЕТО
	ОСТВАРУВАЊЕТО НА РАБОТНОФУНКЦИОНАЛНИОТ ПРИНЦИП ВО КОНСТИТУИРАЊЕТО И РАБОТАТА НА ДЕЛЕГАТСКИТЕ СОБРАНИЈА
	ОСТВАРУВАЊЕТО НА УСТАВНАТА КОНЦЕПЦИЈА НА ОПШТИНАТА ВО СР МАКЕДОНИЈА
	УБИСТВОТА ВО МАКЕДОНИЈА
1991	ШТРАЈКОВИТЕ И ОПШТЕСТВЕНИОТ СИСТЕМ
1992	ИЗБОРИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА ВО 1990
1993	ИНДУСТРИЈАЛИЗАЦИЈАТА И УРБАНИЗАЦИЈАТА КАКО ОПШТЕСТВЕНИ ДЕТЕРМИНАНТИ НА КРИМИНАЛИТЕТОТ И ДРУГИТЕ СОЦИОПАТОЛОШКИ ПОЈАВИ
	РАЗВОЈОТ НА УРБАНИТЕ ЦЕНТРИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

РАБОТНИТЕ ОДНОСИ КАКО ОДНОСИ ВО ТРУДОТ ПРИ ТРАНЗИЦИЈА ОД ДОГОВОРНА ВО ПАЗАРНА ЕКОНОМИЈА

1994 ОСНОВИ И НАСОКИ НА АПЛИКАТИВНИ И РАЗВОЈНИ ИСТРАЖУВАЊА ВО ОБЛАСТА НА ПОПУЛАЦИОНАТА ПОЛИТИКА

1995 ВЛИЈАНИЕТО НА ИНДУСТРИЈАЛИЗАЦИЈАТА ВРЗ СОЦИЈАЛНИТЕ ПРОЦЕСИ И ПРОМЕНИ НА СЕЛО ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ЕФИКАСНОСТА НА ПАРЛАМЕНТАРНАТА ДЕМОКРАТИЈА (1991-1992)

ВЛИЈАНИЕТО НА ИНДУСТРИЈАЛИЗАЦИЈАТА ВРЗ СОДРЖИНАТА, ОРГАНИЗАЦИЈАТА И СОЦИЈАЛНИТЕ ЕФЕКТИ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

НАЦИОНАЛНАТА И ВЕРСКАТА ДИСТАНЦА НА НАСЕЛЕНИЕТО ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ЗАТВОРЕНИЧКОТО ОПШТЕСТВО КАКО ДЕТЕРМИНАНТА НА ОСТВАРУВАЊЕТО НА РЕСОЦИЈАЛИЗАЦИЈАТА И СОЦИЈАЛНАТА ОРГАНИЗАЦИЈА НА ОСУДЕНИТЕ ЛИЦА НА КАЗНА ЛИШУВАЊЕ ОД СЛОБОДА

ПАРЛАМЕНТАРНАТА ДЕМОКРАТИЈА ВО МАКЕДОНИЈА – СОСТОЈБИ И ПЕРСПЕКТИВИ

РАБОТНИТЕ ОДНОСИ КАКО ОДНОСИ ВО ТРУДОТ ПРИ ТРАНЗИЦИЈА ОД ДОГОВОРНА КОН ПАЗАРНА ЕКОНОМИЈА

СТРАТЕШКИ ИНТЕРЕСИ, ЦЕЛИ И ПОЛИТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

МАКЕДОНИЈА СПРОТИ ВТОРАТА СВЕТСКА ВОЈНА 1930-1941 ГОДИНА

РЕВИТАЛИЗАЦИЈА НА СЕЛОТО ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ЗАШТИТА, ЕДУКАЦИЈА И РЕХАБИЛИТАЦИЈА НА ЛИЦА СО ПРЕЧКИ ВО ФИЗИЧКИОТ И ПСИХИЧКИОТ РАЗВОЈ НА МАКЕДОНИЈА

АНАЛИЗА НА УСЛОВИТЕ, СОСТОЈБИТЕ И ТЕНДЕНЦИИТЕ ВО НАУЧНИОТ И ТЕХНОЛОШКИОТ РАЗВОЈ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ИЗВОРИТЕ И ФАКТОРИТЕ НА МЕЃУЕТНИЧКИТЕ ТЕНЗИИ ВО ПРОЦЕСОТ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

ПРАВНИТЕ АСПЕКТИ НА СТРАНСКИТЕ ИНВЕСТИЦИИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВО РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЈА И ЕВРОПСКОТО ПРАВНО ОКРУЖУВАЊЕ

ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ЗА ОПШТЕСТВЕНИТЕ И ЕКОНОМСКИТЕ РЕФОРМИ ВО МАКЕДОНИЈА

1996 УЛОГАТА НА МЕДИУМИТЕ ВО ПРОЦЕСОТ НА ПОЛИТИЧКА И СОЦИЈАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЈА

МЕЃУНАРОДНО ИСТРАЖУВАЊЕ НА ЖРТВИТЕ НА КРИМИНАЛОТ

СОЦИЈАЛНО-ЕКОНОМСКАТА СТРУКТУРА И ПРОБЛЕМИТЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ПОЛОЖБАТА И УЛОГАТА НА ЖЕНАТА ВО ПРОЦЕСОТ НА ТРАНЗИЦИЈАТА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1997 ЕТНИЧКИТЕ ИДЕНТИТЕТИ НА МАКЕДОНЦИТЕ И АЛБАНЦИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И
МОЖНОСТА ЗА ФОРМИРАЊЕ НА ГРАЃАНСКИ ОРИЕНТИРАН ИДЕНТИТЕТ

ФУНКЦИОНИРАЊЕТО НА СИСТЕМОТ НА ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

ИДЕНТИФИКУВАЊЕТО НА ПОЛОВАТА ДИСКРИМИНАЦИЈА ВО ПРОЦЕСОТ НА ОБРАЗОВАНИЕТО И
МОЖНИ АКТИВНОСТИ ВО НАСОКА НА НЕЈЗИНОТО НАДМИНУВАЊЕ

КВАЛИТАТИВНА АНАЛИЗА НА ЖИВОТНИОТ СТАНДАРД НА НАСЕЛЕНИЕТО НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

1998 ПЕРСПЕКТИВНИОТ РАЗВОЈ НА НАСЕЛЕНИЕТО И РАБОТНАТА СИЛА НА ГРАД СКОПЈЕ

СОЦИОЛОШКИТЕ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ГРАД СКОПЈЕ СО НЕПОСРЕДНАТА ОКОЛИНА

ПОЛИТИЧКАТА КУЛТУРА НА ГРАЃАНИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

СОЦИЈАЛНОТО РАСЛОЈУВАЊЕ И КВАЛИТЕТОТ НА ЖИВОТОТ ВО ПЕРИОДОТ НА ТРАНЗИЦИЈАТА

СОЦИОКУЛТУРНИ, ПРАВНИ И КРИМИНОЛОШКИ АСПЕКТИ НА ДОЗВОЛЕНИТЕ И НЕДОЗВОЛЕНИТЕ
ИГРИ НА СРЕЌА ВО МАКЕДОНИЈА

СУДСКИТЕ ПОЛИТИЧКИ ПРОЦЕСИ ВО МАКЕДОНИЈА ЗА ВРЕМЕ НА БУГАРСКАТА ОКУПАЦИЈА 1941-1944

АГРЕСИВНИОТ КРИМИНАЛИТЕТ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ПЕРИОДОТ НА ТРАНЗИЦИЈАТА

МЕНАЏМЕНТОТ НА МАЛИОТ БИЗНИС ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА – СОСТОЈБИ И ПЕРСПЕКТИВИ

МАКЕДОНСКАТА ЕМИГРАЦИЈА ВО БУГАРИЈА И ДЕБАТАТА 1944-48 ЗА МАКЕДОНСКАТА НАЦИОНАЛНА
САМОБИТНОСТ

ТРЕНИНГОТ НА АДМИНИСТРАТОРИ ВО ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА (1998)

ЛОКАЛНИТЕ ИЗБОРИ ВО 1996

ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ЗА СОБРАНИСКИТЕ ИЗБОРИ

ОЦЕНКИТЕ НА ГЛЕДАЧИТЕ И СЛУШАТЕЛИТЕ ЗА ИЗВЕСТУВАЊЕТО НА ЕЛЕКТРОНСКИТЕ МЕДИУМИ ЗА
СОБРАНИСКИТЕ ИЗБОРИ ВО 1998

РЕФОРМИТЕ ВО ЈАВНАТА АДМИНИСТРАЦИЈА

ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ЗА СОЦИЈАЛНИТЕ И ЕКОНОМСКИТЕ РЕФОРМИ ВО Р. МАКЕДОНИЈА

КОМПАТИБИЛНОСТА НА ДОМАШНОТО ПРАВО СО ЕВРОПСКАТА КОНВЕНЦИЈА ЗА ЧОВЕКОВИТЕ ПРАВА

МИСЛЕЊЕТО НА СЛУШАТЕЛИТЕ И ГЛЕДАЧИТЕ ЗА ИЗВЕСТУВАЊЕТО НА МЕДИУМИТЕ ЗА
ПАРЛАМЕНТАРНИТЕ ИЗБОРИ ВО 1998 ГОДИНА ВО Р. МАКЕДОНИЈА

1999

СОСТОЈБИТЕ И ПРОБЛЕМИТЕ НА ЛОКАЛНАТА ВЛАСТ ВО НОВОФОРМИРАНИТЕ ОПШТИНИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ВОДОСНАБДУВАЊЕТО, КАНАЛИЗАЦИЈАТА И ПРЕЧИСТУВАЊЕТО НА ВОДАТА ВО МАКЕДОНИЈА

СТРАТЕШКИОТ МЕНАЏМЕНТ ЗА КУЛТУРНАТА И ЕТНИЧКАТА РАЗНОВИДНОСТ ВО ЈАВНАТА АДМИНИСТРАЦИЈА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ПОСТАВЕНОСТА И ОСТВАРУВАЊЕТО НА НАЦИОНАЛНАТА БЕЗБЕДНОСТ ВО ДРЖАВНАТА ПОЛИТИКА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ПАРЛАМЕНТАРНИТЕ ИЗБОРИ '98 ВО МАКЕДОНИЈА

ПОТРЕБИТЕ НА БЕГАЛЦИТЕ И НА СЕМЕЈСТВАТА КАДЕ СЕ СМЕСТЕНИ

ГРАДЕЊЕТО НА ДОВЕРБА И ДЕМОКРАТСКИ СТРАТЕГИИ ВО ПОДЕЛЕНИ ОПШТЕСТВА (МАКЕДОНИЈА И МОЛДАВИЈА ВО КОМПАРАТИВНА ПЕРСПЕКТИВА)

2000

МЕДИУМСКАТА СЛИКА НА РЕГИОНОТ НА ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА – МЕДИУМСКИОТ СИСТЕМ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ИСТРАЖУВАЊЕТО НА ПУБЛИКАТА НА МЕДИУМИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА

АНАЛИЗА НА ГЛЕДАНОСТА И ПРИФАТЕНОСТА НА МУЛТИКУЛТУРНАТА ЕМИСИЈА ЗА ДЕЦА „НАШЕ МААЛО“ (2000)

ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ПРАВАТА НА ДЕТЕТО ВО ПРОЦЕСОТ НА ОБРАЗОВАНИЕ (2000-2002)

МЕНАЏМЕНТОТ ВО МАКЕДОНСКОТО ДЕЛОВНО ОКРУЖУВАЊЕ

БЕЗБЕДНОСНАТА КУЛТУРА И ВНАТРЕШНАТА СТАБИЛНОСТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ЗА КАМПАЊАТА „ЦЕЛО Е КОГА ИМА СЕ“

ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ЗА ЛОКАЛНИТЕ ИЗБОРИ

ОПШТЕСТВЕНОТО НАБЉУДУВАЊЕ НА ОТПУШТЕНИТЕ РАБОТНИЦИ

СТРАТЕГИЈАТА ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА СИРОМАШТИЈАТА

СЕМЕЈНОТО НАСИЛСТВО

РЕФОРМИТЕ ВО ЈАВНАТА АДМИНИСТРАЦИЈА

-
- 2001** СОЦИО-ЕКОНОМСКА СТРУКТУРА И ПРОБЛЕМИТЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
- АСПЕКТИТЕ НА НАЦИОНАЛНАТА БЕЗБЕДНОСТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
- ИЗВОРИТЕ И ФАКТОРИТЕ НА МЕЃУЕТНИЧКАТА (НЕ)ТОЛЕРАНЦИЈА ВО ПРОЦЕСОТ НА ОБРАЗОВАНИЕТО
- ПОЛИТИЧКАТА КУЛТУРА НА ГРАЃАНИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
- МЕДИУМИТЕ ВО ПРОЦЕСОТ НА ПОЛИТИЧКАТА И СОЦИЈАЛНАТА ТРАНСФОРМАЦИЈА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
- МЕНАЏЕРСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ КАКО СТРАТЕГИЈА ЗА ПРЕМИНОТ КОН ПАЗАРНО СТОПАНСТВО ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
- МАКЕДОНСКО-МАКЕДОНСКИОТ ДИЈАЛОГ
- ОЦЕНУВАЊЕ НА КАМПАЊАТА ЗА РАМКОВНИОТ ДОГОВОР
- ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ЗА КАМПАЊАТА „БИДИ ЗА“
- ПОЛИТИЧКОТО ЈАВНО МИСЛЕЊЕ
- ЖЕНАТА ВО ЗАТВОР
-
- 2002** ЈАВНИТЕ СЛУЖБИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА – РЕАЛНОСТ И ВИЗИЈА
- СОЦИОЛОГИЈАТА НА БРАКОТ И СЕМЕЈСТВОТО
- ПОСТАВЕНОСТА И ОСТВАРУВАЊЕТО НА ПОЛИТИКАТА НА НАЦИОНАЛНАТА БЕЗБЕДНОСТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
- КРИВИЧНОТО ПРОЦЕСНО ПРАВО
- ЏЕБНИОТ РЕЧНИК ЗА БЕГАЛЦИ И АЗИЛ: АНГЛИСКО-МАКЕДОНСКИ
- НАШИТЕ ИДНИ ЛИДЕРИ
- МОНИТОРИРАЊЕ НА МЕДИУМИТЕ
- ЕФИКАСНОСТА НА МЕРКИТЕ ШТО СЕ ИЗРЕКУВААТ НА МАЛОЛЕТНИ СТОРИТЕЛИ
- НАЦИОНАЛЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ЧОВЕЧКИОТ РАЗВОЈ 2001 – СОЦИЈАЛНАТА ИСКЛУЧЕНОСТ И НЕСИГУРНОСТ НА ГРАЃАНИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
-
- 2003** ЗБИРКА НА ПРОПИСИ ОД ОБЛАСТА НА БЕГАЛСКОТО ПРАВО И АЗИЛОТ
- СТРАТЕШКИ КОГНИТИВЕН МЕНАЏМЕНТ СИСТЕМ (СКМС): ПРЕМОСТУВАЊЕ НА СТРАТЕГИЈА ВО АКЦИЈА
- ЈАВНИ КОНСУЛТАЦИИ ЗА СТРАТЕГИЈАТА ЗА ПОМОШ НА ЗЕМЈАТА
-

2004	ФУНКЦИОНИРАЊЕТО НА СИСТЕМОТ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
	МАКЕДОНСКАТА СОЦИОЛОШКА МИСЛА
	НАПРЕДНИОТ РЕЧНИК ЗА БЕГАЛСКОТО ПРАВО И АЗИЛ
	ЕДНАКВИОТ ПРИСТАП ДО ФИНАНСИСКИ ИНСТИТУЦИИ
	ОПШТЕСТВЕНОТО ПРОЦЕНУВАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНИОТ СИСТЕМ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
	ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ЗА ПОЛИЦИЈАТА
	ИНТЕР-ЕТНИЧКИ И ИНТРА-ЕТНИЧКИ ДИЈАЛОГ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
	ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ЗА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈАТА
2005	SOCIAL ASSESSMENT
	РЕФОРМИТЕ ВО СИСТЕМОТ НА ОДБРАНА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
	ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ЗА ЛОКАЛНИТЕ ИЗБОРИ
	ОБРАЗОВАНИЕТО ЗА МЛАДИТЕ РОМИ
	ТВ-ПУБЛИКАТА И ГЛЕДАНОСТА НА ТВ-СТАНИЦИ
2006	ПОТРЕБИТЕ НА ТВ И РАДИО ПУБЛИКИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
	СПОДЕЛУВАЊЕТО НА ВЛАСТА ВО МУЛТИЕТНИЧКИТЕ ОПШТИНИ ВО МАКЕДОНИЈА
	МЕНАЏМЕНТОТ ВО МАКЕДОНСКОТО ДЕЛОВНО ОКРУЖУВАЊЕ
	ДИСТРИБУЦИЈАТА НА НАСЕЛЕНИЕТО И ОДРЖЛИВИОТ РАЗВОЈ
	ФУНКЦИОНИРАЊЕТО НА УСТАНОВИТЕ НА ЛОКАЛНО НИВО
	ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ЗА КОРУПЦИЈАТА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
	ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ЗА ПРОЦЕСОТ НА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈАТА
	ПОЛИТИЧКИТЕ ИДЕНТИТЕТИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
2007	НЕВРАБОТЕНОСТ – РИЗИЦИ И ПРЕДИЗВИЦИ
	ПЕРЦЕПЦИЈА НА ИДЕНТИТЕТИТЕ МЕЃУ СТУДЕНТСКАТА ПОПУЛАЦИЈА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
	МАЛОЛЕТНИЧКИОТ КРИМИНАЛИТЕТ ВО ТРАНЗИЦИЈАТА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
	ТВ-ПУБЛИКА И ГЛЕДАНОСТА НА ТВ-СТАНИЦИ
	ИМПЛИКАЦИИТЕ ОД ВОВЕДУВАЊЕТО НА НОВО РАБОТНО ВРЕМЕ ВО ОРГАНИТЕ НА ДРЖАВНАТА И ЈАВНАТА АДМИНИСТРАЦИЈА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
2008	КАПАЦИТЕТОТ НА МЕНАЏМЕНТОТ И ЧОВЕЧКИТЕ РЕСУРСИ ВО ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА
	ОПШТЕСТВЕНАТА ОДГОВОРНОСТ НА ГРАЃАНИТЕ
	ОЦЕНУВАЊЕТО НА СОЦИЈАЛНИТЕ УСЛУГИ

2009-2010	МЕНАЏМЕНТОТ НА ИНДИВИДУАЛНИТЕ ЗЕМЈОДЕЛЦИ
	ЕФЕКТИТЕ ОД РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА ПРОГРАМАТА ЗА ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО
	СОЦИЈАЛНОТО ВКЛУЧУВАЊЕ И ПРИСТАПОТ ДО ЧОВЕКОВИТЕ ПРАВА НА РОМИ, АШКАЛИИ И ЕГИПКАНИ ВО ЗАПАДЕН БАЛКАН
2011	СЕКСУАЛНАТА ЗЛОУПОТРЕБА НА ДЕЦАТА И ПЕДОФИЛИЈАТА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
	КВАЛИТЕТОТ НА ЖИВОТОТ НА ГРАЃАНИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА
	ИМПЛЕМЕНТАЦИЈАТА НА ОХРИДСКИОТ РАМКОВЕН ДОГОВОР – КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА 2001-2005-2011
	ПОМЕЃУ ГРАЃАНСКИОТ И ЕТНИЧКИОТ ИДЕНТИТЕТ
	РЕЛИГИЈАТА ВО ПЕРИОДОТ НА ТРАНЗИЦИЈАТА НА МАКЕДОНСКОТО ОПШТЕСТВО
	РАНЛИВОСТА ОД СЕКСУАЛНА ЗЛОУПОТРЕБА НА ДЕЦАТА РОМИ
	ПОДОБРУВАЊЕ НА МЕЃУЕТНИЧКИОТ ДИЈАЛОГ И СОРАБОТКАТА
2012	ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ЗА СОЦИЈАЛНИТЕ И ЕКОНОМСКИТЕ ПРАШАЊА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
	РЕАЛНИТЕ И ВИРТУЕЛНИТЕ ИДЕНТИТЕТИ
	ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО 2012
	НАЦИОНАЛНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ ЗА ПРЕВАЛЕНЦИЈАТА И ЗАНЕМАРУВАЊЕТО НА ПОСТАРИТЕ ЛИЦА ВО ДОМАКИНСТВАТА ВО МАКЕДОНИЈА
	ПОЛИТИЧКИТЕ ИДЕНТИТЕТИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
2013	МЛАДИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
	СЛЕДЕЊЕТО И ОЦЕНУВАЊАТА НА СУДСКАТА ПОСТАПКА ВО СЛУЧАИ НА СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО ПРЕКУ РОДОВАТА ПЕРСПЕКТИВА
	СТАНДАРДИЗАЦИЈАТА И КУЛТУРНАТА АДАПТАЦИЈА НА ПЕТТОФАКТОРНИОТ ИНВЕНТАР НА ЛИЧНОСТА НА ДРЖАВНАТА И ЈАВНАТА АДМИНИСТРАЦИЈА
	СТАНДАРДИЗАЦИЈАТА И КУЛТУРНАТА АДАПТАЦИЈА НА ПЕТТОФАКТОРНИОТ ИНВЕНТАР НА ЛИЧНОСТА НА НАСТАВНИЦИТЕ ОД ОСНОВНОТО И СРЕДНОТО УЧИЛИШТЕ
	СТУДИЈА ЗА МЛАДИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
	ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ЗА СОЦИЈАЛНИТЕ И ЕКОНОМСКИТЕ ПРАШАЊА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
2014-2015	ИНДИВИДУАЛНИТЕ КАРАКТЕРИСТИКИ НА МАКЕДОНСКАТА СТУДЕНТСКА ПОПУЛАЦИЈА: ИМПЛИКАЦИИ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИТЕ РЕСУРСИ
	ВЛИЈАНИЕТО НА СТЕПЕНОТ НА ОБРАЗОВАНИЕТО ВРЗ КАРИЕРНИОТ РАЗВОЈ
	ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО 2014
	ДЕМОГРАФСКИОТ РАЗВОЈ ЗА ПРОСТОРЕН ПЛАН НА ИСТОЧНО ПЛАНСКИОТ РЕГИОН – СОСТОЈБА НА НИВО НА ОПШТИНИ И РЕГИОНИ

ПРОЦЕНАТА НА СУДСКИТЕ ПОСТАПКИ ЗА СЛУЧАИ НА СЕМЕЈНО НАСИЛСТВО СО ПОСЕБЕН ФОКУС НА МЕНАЦИРАЊЕ НА ПРЕДМЕТИТЕ ОД РОДОВА ПЕРСПЕКТИВА

МЛАДИНСКИТЕ ТРЕНДОВИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ПЛАТФОРМАТА НА УРБАНИТЕ ГОТВАЧИ – ГРАЃАНСКИ УРБАНИЗАМ

ЕНЕРГЕТСКАТА РАНЛИВОСТ И УРБАНИТЕ ТРАНЗИЦИИ ВО ЕВРОПА

ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ И ПЕРЦЕПЦИИТЕ НА МАКЕДОНСКИТЕ ГРАЃАНИ ЗА БАРАТЕЛИТЕ НА АЗИЛ И МИГРАНТИТЕ

РАЗВОЈОТ НА РАМКА ЗА КЛУЧНИ КОМПЕТЕНЦИИ ЗА ЧР ПРОФЕСИОНАЛЦИ КАКО ОСНОВА ЗА КРЕИРАЊЕ НА ДУАЛЕН СИСТЕМ НА ОБРАЗОВНАТА ПРОГРАМА ЗА МЕНАЏМЕНТОТ НА ЧОВЕЧКИТЕ РЕСУРСИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

УЛОГАТА НА ИНТЕРЕСНИТЕ ГРУПИ И НЕВЛАДИНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ВО ПРОЦЕСОТ НА ДЕМОКРАТИЗАЦИЈАТА И ЕВРОПЕИЗАЦИЈАТА ВО МАКЕДОНИЈА, СРБИЈА И ЦРНА ГОРА

СЕРВИСИ ЗА ПОДАТОЦИ ОД ОПШТЕСТВЕНИТЕ НАУКИ ВО ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА

РАЗВОЈ НА СТУДИСКА ПРОГРАМА ОД ВТОР ЦИКЛУС УНИВЕРЗИТЕТСКИ СТУДИИ ПО ЕВРОПСКИ ПОЛИТИЧКИ НАУКИ (EUROPS)

2016 ИСТРАЖУВАЊЕ НА ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ И ПЕРЦЕПЦИИТЕ НА МАКЕДОНСКИТЕ ГРАЃАНИ ЗА БАРАТЕЛИТЕ НА АЗИЛ И МИГРАНТИТЕ 2016

МУЛТИЕТНИЧКА ИСТРАЖУВАЧКА СТУДИЈА ЗА МЛАДИНСКО ПРЕТПРИЕМНИШТВО

СТУДИЈА ЗА МЛАДИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

2017 ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ЗА ПРАВЦИТЕ НА РАЗВОЈ ВО ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ИСТРАЖУВАЊЕ НА ФУНКЦИОНАЛНОСТА И ИМПЛЕМЕНТАЦИЈАТА НА ДЕЛОВНИКОТ НА СОБРАНИЕТО

ИНСТИТУЦИОНАЛНА ПОДДРШКА НА РЕГИОНАЛНИОТ РАЗВОЈ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

СОЦИЈАЛНИ ПРАВА ЗА РАНЛИВИ ГРУПИ

2018 ЗАЈАКНУВАЊЕ И ВАЛИДИЗИРАЊЕ НА УСЛУЖНИТЕ КОМПЕТЕНЦИИ ВО РАЗЛИЧНИТЕ ОБРАЗОВНИ ОПКРУЖУВАЊА НА УНИВЕРЗИТЕТИТЕ ОД ЗАПАДЕН БАЛКАН (Е-ВИВА)

2019 ПРАВНИ И ЕТИЧКИ ПРАШАЊА ВО УПРАВУВАЊЕТО СО ПОДАТОЦИ ОД ИСТРАЖУВАЊА И ОТВОРЕНА НАУКА ВО ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА

2020 ЕВРОПСКА БАНКА НА ПРАШАЊА

ГРУПА ЗА ПОЛИТИЧКИ КЛИЕНТЕЛИЗАМ ВО ЗАПАДЕН БАЛКАН

АКТИВНОСТИ ЗА ПРОШИРУВАЊЕ НА CESSDA И ПРОМОЦИЈА НА СПИСАНИЈА

АНАЛИЗА НА ПОРАКИТЕ ВО ПРОПАГАНДНИТЕ МАТЕРИЈАЛИ ОБЈАВЕНИ НА ВЕБ-СТРАНИЦИТЕ НА ДОМАШНИТЕ ОФИЦИЈАЛНИ И РЕЛЕВАНТНИТЕ МЕЃУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ ЗА ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЈАТА СО КОВИД-19

2021	ИСПИТУВАЊЕ НА ЈАВНОТО МИСЛЕЊЕ ЗА ИЗБОРНИТЕ РЕФОРМИ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
	ЕВРОПСКО ОПШТЕСТВЕНО ИСТРАЖУВАЊЕ – 10 БРАН
	ЈАВНА АНКЕТА ЗА ПЕРЦЕПЦИИТЕ И ЗНАЕЊАТА ЗА ХОЛАНДИЈА КАЈ ГРАЃАНИТЕ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
	МАПИРАЊЕ НА ИНДУСТРИЈАТА ЗА РАЗВОЈ НА ИГРИ ВО МАКЕДОНИЈА
	АГЕНДА НА CESSDA 2021-2022: ДИРЕКТОРИУМ НА РЕСУРСИ; ОБУКИ; ПРОШИРУВАЊЕ И СЛЕДЕЊЕ НА ЕВРОПСКАТА ПОКРИЕНОСТ
	ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИТЕ И КУЛТУРОЛОШКИТЕ ПРЕДИЗВИЦИ ВО СПРАВУВАЊЕ СО ПАНДЕМИЈАТА
	ДАЛИ НЕСТАБИЛНИ ОПШТЕСТВА МОЖЕ ДА ПОДДРЖУВААТ СТАБИЛНИ ДРЖАВИ – СЛУЧАИ НА БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА, ЦРНА ГОРА, КОСОВО И СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
	УЛОГАТА НА СЕМЕЈСТВОТО, ВРСНИЦИТЕ, КУЛТУРАТА И КОВИД-19 ПАНДЕМИЈА ВРЗ ЗАВИСНОСТА ОД ИГРАЊЕ ВИДЕОИГРИ И СО НЕА ПОВРЗАНИТЕ ПСИХОЛОШКИ АСПЕКТИ КАЈ АДОЛЕСЦЕНТИТЕ (GAMING DISORDER AND RELATED PSYCHOLOGICAL ASPECTS AMONG ADOLESCENTS INFLUENCED BY FAMILY, PEERS, CULTURE AND COVID-19 PANDEMIC)
	ОТПОРНОСТ НА МЕНТАЛНОТО ЗДРАВЈЕ ВО НАСТАВНАТА ПРОГРАМА ПО НОВИНАРСТВО (MENTAL HEALTH RESILIENCE IN THE JOURNALISM CURRICULUM)
	БАЛКАНСКИ АМБИЦИИ И ПОЛСКИ ИНСПИРАЦИИ
2022	РАЗВОЈ НА СТУДИСКА ПРОГРАМА – ЗАЕДНИЧКИ МАГИСТЕРСКИ СТУДИИ ПО ПОЛИТИЧКИ НАУКИ (JOPSCIP)
2023	ЕТИЧКИТЕ ПРЕДИЗВИЦИ И СТАВОВИТЕ НА КОРИСНИЦИТЕ ПРИ УПОТРЕБАТА НА ПОДАТОЦИ ОД „Х“ ПЛАТФОРМАТА (ТВИТЕР) ВО ОПШТЕСТВЕНИТЕ ИСТРАЖУВАЊА И МЕДИУМИТЕ ВО С. МАКЕДОНИЈА
	ИДЕНТИТЕТИ
	КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА НА ОПШТЕСТВЕНИ СОСТОЈБИ И ПРЕДИЗВИЦИ НА БАЛКАНОТ
	ПРОБЛЕМАТИЧНА УПОТРЕБА НА ИНТЕРНЕТ КАЈ МЛАДИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА
	ПИЛОТ СТУДИЈА: ПРИМЕНА НА ИМПАЛА ВО МЕНАЏМЕНТОТ НА ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ
	МАПИРАЊЕ НА ПОТРЕБИТЕ ОД ВЕШТИНИ И ЗНАЕЊЕ НА МЕНАЏЕРИТЕ НА ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ ВО ИТ ИНДУСТРИЈАТА
	ИСТРАЖУВАЊЕ НА СТЕПЕНОТ НА ЈАВНАТА СВЕСТ КАЈ ГРАЃАНИТЕ ВО ЗЕМЈИТЕ ОД ЗАПАДЕН БАЛКАН ЗА ПОВРЗАНОСТА НА КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ И ПОЖАРИТЕ НА НИВО НА ПРЕДЕЛ
	ПРЕДИЗВИЦИ И МОЖНОСТИ ЗА ОТВОРЕНА НАУКА ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
	АНАЛИЗИ НА РОДОВИТЕ ПРАШАЊА И НА НАЧИНОТ НА ПРИКАЖУВАЊЕ И ПРЕТСТАВУВАЊЕ НА ЖЕНИТЕ И НА МАЖИТЕ ВО ПРОГРАМИТЕ НА РАДИОДИФУЗЕРИТЕ
	НЕГИРАЊЕТО НА ПОСЕБНОСТА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК И ПОЛИТИЧКАТА ЛЕГИТИМНОСТ НА МАКЕДОНСКАТА НАЦИЈА КАКО ФОРМА НА ПОЛИТИЧКИ ГОВОР НА ОМРАЗА

2024-
2025

ДЕМОКРАТСКА ОТЧЕТНОСТ И ВРСКИ II (ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ВО ЗАПАДЕН БАЛКАН)

КОМПАРАТИВНО ИСТРАЖУВАЊЕ НА ИЗБОРНИ СИСТЕМИ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

АНАЛИЗА НА ПАРЛАМЕНТАРНИТЕ И ПРЕТСЕДАТЕЛСКИ ИЗБОРИ 2024

ПОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАЗНИНИТЕ: ИСТРАЖУВАЊЕ НА ВРСКАТА ПОМЕЃУ ИНТЕРЕСНИТЕ ГРУПИ И ПОЛИТИЧКИТЕ ПАРТИИ

СТУДИЈА ЗА ВЛИЈАНИЕТО НА РАЗЛИЧНИ ФАКТОРИ ВРЗ НАПУШТАЊЕТО НА РАБОТНОТО МЕСТО ОД СТРАНА НА МАКЕДОНСКИТЕ ИТ-ПРОФЕСИОНАЛЦИ

DATA COLLECTION AND ANALYSIS ON UNICEF'S STRATEGIC POSITIONING FOR UNICEF'S COUNTRY PROGRAMME EVALUATION

КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО НА СКОПЈЕ

ПОДОБРУВАЊЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОД УЧЕЊЕТО КАЈ УЧИЛИШНИТЕ ДЕЦА

ADVANCEU: ADVANCING BEYOND CONTESTATION: ADDRESSING THE CHALLENGES OF RESILIENT ENLARGEMENT

ИСПИТУВАЊЕ НА ФАКТОРИТЕ НА ПСИХОСОЦИЈАЛЕН РИЗИК И ОТПОРНОСТ/РЕЗИЛИЕНТНОСТ НА НОВИНАРИТЕ

ТРАНСФОРМАЦИЈА НА ПРАКТИКИТЕ ЗА МЕНАЏМЕНТ НА ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ ПРЕКУ СТРАНСКИТЕ ДИРЕКТНИ ИНВЕСТИЦИИ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

МАПИРАЊЕ НА КРЕАТИВНИТЕ ИНДУСТРИИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ХУМАНА КОМУНИКАЦИЈА КАЈ МЛАДИТЕ: АСПЕКТИ, ФАКТОРИ И КРЕАТИВНИ НАЧИНИ НА НЕЈЗИНО РАЗВИВАЊЕ

Научна среда – шеесет години поттикнување на научен дијалог

По повод шеесетгодишниот јубилеј, Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања со особена гордост го истакнува својот редовен настан *Научна среда*, кој стана препознатлив симбол на институционалната посветеност кон науката, истражувањето и јавниот дијалог. Оваа иницијатива претставува важна платформа за ширење на истражувачките сознанија, развивање на академската дискусија и поттикнување на општествената одговорност преку науката.

Научна среда почна како идеја за создавање на отворен простор во чиишто рамки редовно ќе се претставуваат резултатите од актуелните истражувачки проекти на ИСППИ, а ќе се организираат и панел-дискусии за клучни општествени теми

и прашања. Со цел интензивно промовирање на научните достигнувања, настаните се одржуваат најмалку еднаш месечно, секоја среда, во текот на академската година. Преку овие настани, ИСППИ успеа да го доближи научниот дискурс до пошироката јавност и да ги поврзе истражувачите со домашната и со меѓународната академска заедница.

Постери од *Научна среда*

Главната цел на настанот *Научна среда* е да ја популаризира науката, да го олесни разменувањето на знаење и истражувачки сознанија меѓу академската заедница, како и активно да ја ангажира младата популација. Настаните се карактеризираат со инклузивност и транспарентност, со активно учество на сите засегнати страни – истражувачи, професори, студенти, медиуми, јавни институции и претставници од граѓанскиот сектор. Преку ваков пристап, ИСППИ се стреми да ги зајакне врските меѓу науката и општеството, со што науката се прави директно применлива и корисна за заедницата. Оттаму, *Научна среда* претставува простор каде што истакнати домашни и меѓународни експерти, научници и практичари имаат можност да дискутираат за важни теми, да ги претставуваат своите научни трудови и да разменуваат искуства. Овие настани секогаш се одржуваат со присуство

Настан организиран од ИСППИ

на јавноста и медиумите, што овозможува поширока видливост и влијание на презентираниите сознанија.

Секоја *Научна средa* завршува со отворена дискусија, каде што присутните имаат можност да ги искажат своите ставови, да поставуваат прашања и активно да учествуваат во создавањето на заеднички заклучоци. Ваквиот формат ја зголемува транспарентноста во работењето на ИСППИ и создава можност за понатамошна соработка помеѓу академијата, јавните институции и граѓанското општество.

Настан организиран од ИСППИ

Настанот *Научна средa* низ годините имаше различни тематски фокуси, кои ги отсликуваа динамичните општествени промени и научните приоритети. На пример, во рамките на настаните се презентираа истражувања како „Студија за младите во Република Македонија“, „Перцепција на идентитетите на студентската популација“, „Интересни групи и лобирање во Македонија, Србија и Црна Гора“, како и истражувања поврзани со еколошкото образование, психологијата, студентското практиканство и многу други актуелни теми.

Гледајќи нанапред, ИСППИ останува посветен на развојот на оваа значајна научна платформа, со континуирано унапредување и интензивирање на соработката со сите релевантни чинители. Преку *Научна средa*, ИСППИ продолжува да ги промовира вредностите на научна отвореност, академска соработка и општествена одговорност, што го зацврстува неговото реноме како водечка истражувачка институција во повеќе полиња од опшествените науки.

4. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ ВО РАМКИТЕ НА ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА

Втор циклус студии

Историјат на студиски програми и број на магистрирани студенти

Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања ја има почната својата наставно-образовна дејност од 1967 година, со формирањето на првите постдипломски студии – по политички науки и по социолошки науки. Во својот понатамошен развој, согласно научните полиња во коишто се развива ИСППИ, ги има формирано и првите магистерски студии по комуникации во 1980 година и студиите по менаџмент на човечки ресурси во 1991 година. Овие програми, следејќи ги светските текови и трендови, едуцираат кадри и до денес, оставајќи значаен белег во македонското општество, како први постдипломски студии во Македонија од своето научно поле.

Институтот може да се пофали и со првата **Заедничка програма по Политички науки – Интеграција и управување**/Joint Master in Political Science – Integration and Governance (PoSIG) – меѓународни магистерски студии на англиски јазик. Оваа програма постои од 2016 година и

се спроведува од 13 партнерски универзитети од Австрија, Албанија, Босна и Херцеговина, Италија, Косово, С. Македонија, Грузија и Ерменија.

**Заедничка програма по Политички науки –
Интеграција и управување**

Во развојот на наставно-образовната дејност, во одреден временски период кадри се имаат едуцирано и во следните насоки и студиски програми: Југословенска комуна и самоуправување и Општествена патологија (од 1976 година); Социологија на културата и Делегатски систем (од 1977 година); Урбана социологија (од 1978 година); Социологија на трудот (од 1980 година); Социолошки и политиколошки теории на современото општество (од 1988 година); Деловен менаџмент (од 1993 година); Нови медиуми и социјални мрежи и Културата во ерата на кибернетиката (од 2011 година) и Општествен развој (од 2014 година).

Почнувајќи од 1991 година, речиси две децении во рамките на својата образовна дејност, ИСППИ организира и Специјалистички студии по менаџмент на човечки ресурси и Специјалистички студии по политички науки. На овие програми специјализирале вкупно 88 студенти, доминантно на програмата МЧР.

Денес, Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања организира едногодишни и двегодишни студиски програми од втор циклус студии и тоа:

- Политички науки;
- Социологија на општествени промени;
- Комуникации;
- Менаџмент на човечки ресурси;
- Заедничка програма по Политички науки – Интеграција и управување/Joint Master in Political Science – Integration and Governance (PoSIG) (двегодишни студии).

Првиот одбранет магистерски труд е од социолошките науки во 1971 година, а од тогаш до

денес во рамките на програмите на ИСППИ имаат магистрирано вкупно 815 студенти, од коишто: 93 на социолошки науки, 105 на политички науки, 505 на менаџмент на човечки ресурси, како и 112 на комуникации.

Настан организиран од ИСППИ

Во насока на општествено одговорно однесување и градење на млад истражувачки кадар, од учебната 2023 година, ИСППИ почна со доделување на целосни стипендии за програмите од втор циклус студии, со што секоја година се стипендираат четворица млади студенти.

Студии од втор циклус по Политички науки

Студиската програма од втор циклус по Политички науки има цел да им обезбеди на студентите продлабочено и сеопфатно разбирање на националните и меѓународните политички прашања, доктрини, процеси, текови, состојби, структури, актери, институции и односи. Цел на студиската програма е подигање на капацитетите на идниот академски, стручен и политички кадар во смисла на сознанија и аналитички вештини. Од особено

значење е да се проследат не само теориите и еволутивниот развој на наведените политиколошки аспекти туку и актуелните состојби и можности на Македонија во контекст на регионалните и глобалните политичко-правни процеси.

Основниот комплекс на изучување е насочен кон моќта, демократијата, државата, политичките системи, политичките идеи, институции и односи, меѓутоа е надополнет и со извесен интердисциплинарен пристап. Имено, современата политичка наука нужно е во сооднос со регулацијата и реализацијата на човековите права и другите правни категории, а ги факторира и допирните психолошки, филозофски, безбедносни, организациски и комуниколошки аспекти. Во сложеноста на политичките и економските процеси, карактеристични за Македонија, но и за нејзиното меѓународно опкружување, од особена важност е да се оспособат лица за подлабинска анализа и сознавање на ваквите процеси.

Доделување стипендија од ИСППИ

Фокусот на студиите е насочен кон современот развој на државата и кон политичките системи, поради што студиската програма се карактеризира со широк пристап кон политичките процеси, а се посветува внимание и на процесите на донесу-

Настан организиран од ИСППИ

вање одлуки, како и на релевантните општествени процеси на локално, национално и глобално ниво.

По успешното завршување на програмата, магистрантите се стекнуваат со звање магистер по политички науки, со можност за кариера во различни области, на пример: политика, образование, истражувачка дејност, јавна и државна администрација, медиуми, меѓународни организации, асоцијации на граѓани/невладини организации.

Првите студенти на оваа студиска програма се запишани во учебната 1967/68 година.

Тековно, раководител на Студиската програма од втор циклус по Политички науки е доц. д-р Јован Близнаковски.

Студии од втор циклус по Социологија на општествени промени

Согласно својата концепција и предметна ориентација и својот пристап, Студиската програма од втор циклус по Социологија на општествени промени им овозможува на студентите стекнување со продлабочени знаења од областа на социологијата на промената, како и развивање способности за управување со општествените промени. Програмата обезбедува усвојување на специјализирани познавања во домените на социологијата на културата, македонскиот социополитички систем, социологијата на етничките односи, економската социологија, глобализацијата на културата, социологијата на населбите и методологијата на општествените истражувања. Целта на студиската

програма е студентите да се стекнат со суштински академски вештини што ќе им овозможат да бидат соодветно запознаени со сите детали од процесот на изработка на научни трудови што се карактеризираат со критичко мислење и исклучителна оригиналност.

Теоретско-едукативната рамка на студиската програма се темели врз фундаменталните класични социолошки теоретски концепции и врз модер-

Настан организиран од ИСППИ

ните социолошки истражувачки пристапи, методи, постапки за обработка на податоци и нивна анализа, со што на студентите им се овозможува да се стекнат со професионални вештини за формулирање на аргументирани и валидни заклучоци. Програмата овозможува студентите да совладаат специфични социолошки концепции од областа на социологијата на општествени промени и, во едно, да ги разберат нивните есенцијални теоретско-општествени значења и нивната примена во конкретни општествени контексти. Програмата е осмислена како одговор на современите општествени предизвици и трендови, на локално и на глобално ниво. Таа е насочена кон поттикнување на унапредувањето на научноистражувачките по-

Кампања „Магистрирај на ИСППИ“

тенцијали и на развојот на современо критичко мислење втемелено врз високи морални и етички принципи на македонскиот социолошки академски кадар. Студентите се стекнуваат со знаења и со вештини за анализа на социјални и културни појави, спроведување на научни истражувања и изработка на академски трудови. Исто така, програмата посветува значително внимание на историјата на социологијата и на нејзините клучни претставници, охрабрувајќи ги студентите да ги поврзат стекнатите знаења со нивните автентични размислувања за предизвиците со коишто се соочува современото македонско општество.

Студиската програма од втор циклус по Социологија на општествени промени претставува исклучително успешно етаблирана студиска програма во рамките на македонската академска сфера, а нејзиното воспоставување датира од крајот на шеесеттите години на 20 век.

Тековно, раководител на Студиската програма од втор циклус по Социологија на општествени промени е проф. д-р Драгор Заревски.

Студии од втор циклус по Комуникации

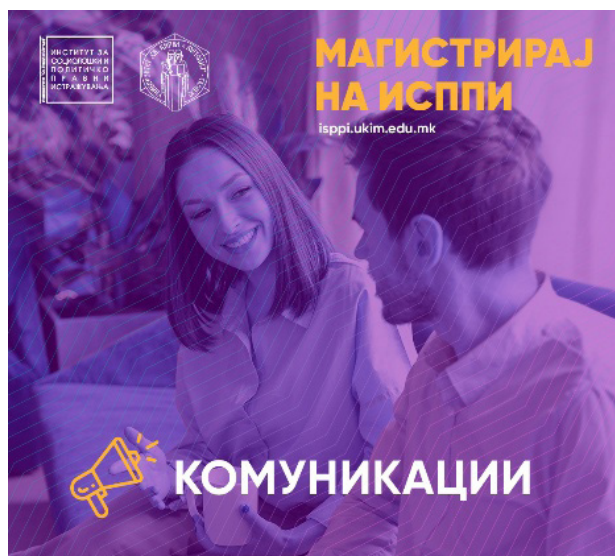
Постдипломските студии по Комуникации се дизајнирани како студии што опфаќаат анализа на динамиката на целосниот комуникациски процес во модерното општество. Методолошкиот пристап во студирањето има цел примена на интегриран и интердисциплинарен пристап, кој се темели на класичните, но и на модерните методи на општествените науки. Заедно со изучувањето и примената на пошироките области

Настан организиран од ИСППИ

на комуникациските теории, целите на студиите се во насока да овозможуваат развивање на различни пристапи за анализа на медиумските системи и медиумските пораки.

Студиите се занимаваат со општествено-социјалниот контекст во којшто се одвива комуника-

Кампања „Магистрирај на ИСППИ“

цијата со културните и идеолошките импликации што се резултат на тие комуникациски процеси, како и со улогата на технологиите во мултимедијалното опкружување. Во студиите, во помал обем, е вклучено и изучувањето на интерперсоналната комуникација, што е неопходно за разбирање на основните принципи на размена помеѓу индивидуи и мали групи и онлајн и офлајн. Сите наведени аспекти опфатени во студиската програма се применуваат во контекст на современата реалност на македонското општество, а сепак сместени во пошироки европски и светски рамки.

Во текот на оваа студиска програма, студентите се стекнуваат со знаење да реализираат емпириско истражување употребувајќи соодветна методологија во сите фази на истражувачкиот процес (подготовка, реализација, толкување на резултатите и пишување на истражувачки извештај), како и со знаење за практична апликација на резултатите. Тие се оспособуваат да покажат специјализирано знаење во областа на комуникологијата и медиумската индустрија, како и самостојно контекстуализирано да анализираат теоретски комуниколошки концепти и медиуми. Преку програмата, студентите развиваат: вештини за критичко преиспитување и анализа на постојните научни согледувања во областа на комуникологијата и медиумите; вештини за изработка на сопствени концепти и научна аргументација вградени во сопствени научни дела и нивно споделување со средината; вештини за менаџирање проекти што се занимаваат со истражување на медиумската и културната индустрија во различни општества; и вештини за компаративна анализа на истражувачки податоци по хоризонтала и вертикала.

ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА

СТУДИСКА ГРУПА ОД ВТОР ЦИКЛУС СТУДИИ ПО КОМУНИКАЦИИ (ЕДНОГОДИШНИ СТУДИИ)

153 магистрирани студенти (заклучно со септември 2021 г.)

ISPPi and 193 others 23 comments

ЗНАЕЊЕ? Магистер по комуникациски науки (MSc in communication sciences)

ПРЕДНОСТИ НА СТУДИИТЕ

- Научно-истражувачки профилиран академски кадар, професионалци од разни научно-истражувачки области со долгогодишно искуство
- Достапност и флексибилност на академскиот кадар
- Можност за учење од далечина
- Индивидуален пристап и учење во мали групи
- Можност за соработка, за практична работа и учество во научно-истражувачки проекти
- Стекнување со комуникациски вештини и со способности за академско пишување, јавна презентација и дебатирање
- Можност за избор од разновидни предметни програми

4 ЗАДОЛЖИТЕЛНИ ПРЕДМЕТИ

- Методологија на општествени истражувања
- Комуникологија со комуникациски теории
- Односи со јавност
- Интерперсонална комуникација

12 ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

- Глобализација и комуникации
- Медиумска психологија
- Политичка култура и комуникации
- Медиуми и граѓанско општество
- Интеркултурна комуникација
- Виртуелен идентитет
- Етика и деловно комуницирање
- Јавно мислење
- Компјутерска комуникација и медиумска индустрија
- Медиуми и политика
- Нови медиуми и демократија
- Новите медиуми и човековите права

КАРИЕРНИ МОЖНОСТИ

- Научно-истражувачка дејност
- Образование
- Односи со јавност
- Медиумска индустрија
- Културна индустрија
- Издавачка дејност
- Јавни и државни институции
- Меѓународни организации

Кампања „Магистрирај на ИСППИ“

По успешното завршување на програмата, магистрантите се стекнуваат со звање магистер по комуникации, со можност за вработување во различни области, на пример: односи со јавност, образование и истражувачка дејност, менаџмент, медиуми, културен и креативен сектор, невладин сектор, маркетинг и други сродни области. Овие студии се наменети за кандидати кои претендираат на вработување (или се веќе вработени) во медиумската индустрија и во културните и креативни индустрии, особено во телевизијата, радиото, пе-

чатот и издавачката дејност, како и во доменот на едукацијата и тренингот.

Првите студенти на оваа студиска програма се запишани во учебната 1980/81 година.

Тековно, раководител на Студиската програма од втор циклус по Комуникации е проф. д-р Маријана Марковиќ.

Студии од втор циклус по Менаџмент на човечки ресурси

Постдипломските студии по Менаџмент на човечки ресурси претставуваат прв студиум од областа што е основан во земјата (во 1991 година, во соработка со Школата за менаџмент во Мастрихт, Холандија). При реализација на студиите, се поаѓа од холистичкиот пристап на третирање на организацијата, како доминантен објект на проучување, и од улогата на човечките ресурси во неа, со нагласен апликативен развоен карактер: од дијагноза на состојбите, преку проектирање, до имплементирање решенија за менување на состојбите што ги засегаат човечките ресурси.

Во таа насока, студентите се охрабруваат своите семинарски и магистерски трудови да ги темелат на реални проблеми и на конкретни организации. Интересите на кандидатите кои се дел од постдипломските студии се задоволуваат со системот на изборни предмети. Предметните програми предвидени со наставниот план се базирани врз компетенции и овозможуваат продолжување на универзитетски студии од трет циклус. Цел на

оваа студиска програма е да им овозможи на студентите да стекнат продлабочени знаења од областа на менаџментот на човечки ресурси, како и специфични знаења од истата област поврзана со другите области на организациските науки, како и примена на знаењата во деловна средина.

Студиската програма ги задоволува образовните потреби за следните позиции:

- Професионалец за човечки ресурси – раководител или извршител во одделот за ЧР, професионалец за одделни аспекти на третманот на ЧР во владини или приватни организации (министерства, локална самоуправа, агенции за посредување при вработување, компании, консултантски фирми);
- Менаџер на мала или средна фирма или функционален менаџер во средна или голема фирма, раководител во јавна институција (образовна, здравствена, социјална и сл.);
- Консултант за менаџмент и менаџмент на човечки ресурси.

Настан организиран од ИСППИ

Студиската програма досега има продуцирано 33 генерации со вкупно 505 магистрирани студенти. Успешноста на програмата се потврдува и преку фактот што поголемиот дел од нив се вработени, главно на позиции поврзани со менаџмент и управување со човечки ресурси, и претставуваат истакнати членови на општеството, академската и бизнис-заедницата – како во земјата, така и надвор од неа.

Тековно, раководител на Студиската програма од втор циклус по Менаџмент на човечки ресурси е проф. д-р Мирјана Борота Поповска.

Заедничка програма по Политички науки – Интеграција и управување/ Joint Master in Political Science – Integration and Governance (PoSIG) – меѓународни магистерски студии на англиски јазик

Оваа програма е заедничка двегодишна магистерска програма што ги опфаќа сите дисциплини на политичките науки, а воедно нуди и висококвалитетна методолошка надградба. Магистерската програма им нуди на студентите единствена можност да студираат во Австрија, Албанија, Босна и Херцеговина, Италија, Косово, С. Македонија, Грузија и Ерменија. Програмата е наменета за сите меѓународни студенти кои завршиле додипломски

студии по политички науки или меѓународни односи и коишто имаат стекнато одредено ниво на методолошко образование.

Оваа студиска програма нуди голем каталог од над 120 предметни програми организирани во модули во сите области на политичките науки:

- Компаративна политика;
- Европска интеграција;
- Меѓународни односи;
- Јавни политики и јавна администрација;
- Политичка теорија.

Задолжителните методолошки предмети, кои ставаат акцент на истражувачки дизајн, работа со податоци и напредни статистички методи, ја прават програмата многу конкурентна и во домашен и во меѓународен контекст.

Заедничката магистерска програма комбинира знаење за политиките за интеграција во глоба-

Заедничка програма по Политички науки – Интеграција и управување

лизираниот свет со знаење за доброто управување потребно за интеграција во наднационалните структури, како и во домашната политика. Оваа програма е дизајнирана да понуди дискусија за перспективниот развој на политичките процеси, како и за перспективите и идниот напредок на стандардите за настава по политички науки во Европа.

Програмата постои од 2016 година и се спроведува од 13 партнерски универзитети од Австрија, Албанија, Босна и Херцеговина, Италија, Косово, С. Македонија, Грузија и Ерменија, при што студентите треба да го реализираат своето студирање на најмалку два или најмногу четири партнерски универзитети. Исто така, има европска акредитација доделена од Агенцијата за обезбедување квалитет и акредитација на Австрија (AQ Austria) од 2016 година и од Централната агенција за евалуација и акредитација на Германија (ZeVA) од 2024 година, како и реакредитација од Агенцијата за обезбедување квалитет и акредитација на Австрија (AQ Austria) од 2025 година.

Координаторка на Заедничката програма по Политички науки – Интеграција и управување/ Joint Master in Political Science – Integration and Governance (PoSIG) за УКИМ – ИСППИ е проф. д-р Анета Цекиќ.

Трет циклус студии

Историјат на студиски програми и број на докторирани студенти

Како надополнување, а со тоа и заокружување на образовниот циклус, од крајот на осумдесетите години на минатиот век, Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања почна со организирање на докторски студии. Ваков тип студии се реализираат во сите научни области што ги развива ИСППИ: политички науки, социолошки науки, правни науки, менаџмент, комуникации.

Денес, во соработка со Школата за докторски студии при УКИМ, ИСППИ организира студиски програми од трет циклус – докторски студии, во следните научни полиња:

- Политички науки – Демократија во услови на глобализација;
- Социолошки науки – Социологија на организација;

Промоција на доктори на науки на УКИМ

- Социолошки науки – Социологија на опкружувањето;
- Организациски науки и управување (менаџмент);
- Комуникации и медиуми.

На ИСППИ досега имаат докторирано вкупно 190 студенти, од коишто: 62 по социолошки науки, 57 по политички науки, 10 по комуникации, 53 по менаџмент и кадровски менаџмент и 8 по правни науки. Првата докторска дисертација беше одбранета во 1993 година – од областа на политичките науки. Во рамките на Заедничката студиска програма по Организациски науки и управување (менаџмент), реализирана со Економскиот факултет и Економскиот институт во Скопје, на ИСППИ имаат докторирано 6 студенти.

Студии од трет циклус по Политички науки – Демократија во услови на глобализација

Глобализацијата е комплексен и контрадикторен процес што ги поттикнува интегративните процеси, но и локализмот и регионализмот, и нè соочува со зголемување на различностите, но и со хомогенизација и фрагментација, како во економската и културната, така и во политичката сфера. На кој начин политиката се справува со новите предизвици на глобализацијата? Дали нејзините неуспеси или помали успеси да ги надминат многубројните проблеми што ги наметнуваат глобализациските процеси се резултат на слабоста или

на цикличната криза на демократијата? Кои се импликациите на глобализацијата врз владеењето? Дали евидентното ширење на демократијата во последните децении на дваесеттиот век ја потврдува тезата за универзализацијата на либералната демократија или новите авторитарни тенденции укажуваат на нејзина криза; дали можеме да зборуваме за глобална јавна сфера и кое е нејзиното значење за демократијата?

Студиската програма по Демократија во услови на глобализација одговара на овие и на многу други прашања што се во фокусот на интересот на академската, но и на пошироката заедница. Во таков контекст, иницирањето, креирањето и реализацијата на ефикасни политики претпоставува комплексни и продлабочени познавања за сите овие појави и процеси. Исто така, ова претпоставува интердисциплинарен пристап во реализацијата на научноистражувачките потфати на студентите кои бараат познавања од повеќе области и коишто на располагање имаат голем број на национални и компаративни извори на податоци.

Главната цел на Студиската програма од трет циклус по Политички науки е да ги продлабочи знаењата и вештините на студентите поврзани со политиката во ерата на глобализацијата, сфаќајќи го овој процес во својата целина, со сета негова комплексност и со сите негови контрадикторности. Преку својата доминантно истражувачка ориентација, овие докторски студии би требало да им овозможат на кандидатите и продлабочување на нивните сознанија од областа на методологијата и статистиката, што значи усовршување на нивните истражувачки вештини и оспособеност да реализираат научноистражувачки проекти. Преку анализа на состојбите во поодделните области и пре-

ку откривањето на причинско-последичните врски на појавите, докторандите ќе бидат во состојба да понудат и соодветни политики за надминување на проблемите во соодветната област што е предмет на нивниот интерес.

Тековно, раководител на Студиската програма од трет циклус по Политички науки е проф. д-р Анета Цекиќ.

Студии од трет циклус по Социолошки науки – Социологија на организација

Организацијата долго време доминира како суштинска структура преку којашто се реализираат функциите во многу сфери на општеството и државата. Организационската поставеност на институциите може значајно да влијае врз нивниот развој – или да го поттикне или да го попречи. Нашето општество се соочува со недоволно развиена институционална и организациска култура, како во јавната администрација, така и кај стопанските субјекти. Создавањето на ефективни организации не претставува само предизвик за Владата и за бизнис-секторот туку и значајна тематика за академската заедница.

Со проширувањето на студиите од трет циклус во социолошкото образование, се јави потреба од нова, специјализирана докторска програма во рамките на социолошките науки – насочена кон социологијата на организација. Оваа студиска програма произлегува од повеќегодишното искуство на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во областа на менаџментот со човеч-

Промоција на доктори на науки на УКИМ

ки ресурси и претставува обид за академско збогатување преку интегрирање на социологијата со организациските науки како современа, интердисциплинарна област.

Ваквите студии се појавија како одговор на недостигот од кадри со специфични знаења за организациски промени и динамика. Претходно немавме студиски програми што директно се фокусираат на оваа насока, иако таа е веќе стандарден дел од академските понуди на повеќе западни универзитети. Целта на програмата е продуцирање на релевантно знаење за функцијата, развојот и трансформацијата на организациите во современото општество.

Модулот ја доближува социологијата на организација до социологијата на општествени промени, овозможувајќи заеднички истражувања во различни подрачја од социолошкиот спектар. Овој пристап треба да генерира квалитативни и квантитативни сознанија што ќе дадат насоки за имплементација на некои нови организациски промени.

Програмата е истражувачки-ориентирана, со цел да создаде високообучени докторски кадри кои ќе бидат способни да водат комплексни ис-

тражувања, да генерираат ново знаење и да развиваат политики поврзани со организациските процеси. Развојот на македонското општество ќе зависи токму од ваквите стручно подготвени професионалци, кои активно ќе придонесат во обликувањето и трансформацијата на организациските практики.

Тековно, раководител на Студиската програма од трет циклус по Социолошки науки – Социологија на организација е проф. д-р Петар Атанасов.

Студии од трет циклус по Социолошки науки – Социологија на опкружувањето

На Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања постојано се интегрираат и се унапредуваат современите сознанија од областа на социологијата на опкружувањето, вклучувајќи ги тука најновите теоретски концепти, научноистражувачките методи и нивната практична примена. Како дел од третиот циклус на докторски студии, на ИСППИ се реализира студиската програма што се фокусира на социолошки аспекти на животната средина, овозможувајќи здружување на академскиот развој со конкретни истражувања и имплементација на решенија насочени кон одржлив развој и заштита на животната средина.

Социолошкото интересирање за опкружувањето претставува пат што е трасиран пред појавувањето на новите и, уште повеќе, ново-старите

социолошки субдисциплини. Истражувачкото интересирање за опкружувањето и обликувањето на теоретскиот апарат секако трае повеќе од половина век. Фактот што на ова место го буди вниманието се однесува практично на многу подоцнежното етаблирање на социологијата на опкружувањето како една целовита, академска и истражувачка дисциплина. Трасирањето на патот на социологијата на опкружувањето води преку диференцирањето на социјалната екологија и социологијата на животната средина. Меѓутоа, она што на тој пат непрекинато го свртува и го задржува вниманието, секако, е создавањето на еколошката криза. Се доаѓа до сознание дека развојот на оваа дисциплина е условен од развојот на еколошката криза, иако таа претставува поттик, но не е доволен услов за развој на една научна дисциплина. Кризата сама по себе, па и онаа што се однесува на опкружувањето, не може да биде централна точка за идејна конструкција на социологијата на животната средина. Всушност, станува збор за содржина што не е дефинирана доволно прецизно. Поради тоа, следува насочувањето кон социологијата на опкружувањето, како социолошка дисциплина што е заинтересирана за проблемот на општествената криза, но не претставува нејзин директен производ.

Во последните неколку децении, почнавме да бараме одговор на прашањето како општествениите последици од нарушеното опкружување бараат своја јасна теоретска рамка. Опкружување што е сè подеvastiрано не може да се набљудува или да се проучува без да се земе предвид влијанието на човекот. Според тоа, теоретската основа на социологијата на опкружувањето се фокусира на два основни типа прашања: првиот се однесува на

длабоките и често неповратни последици што ги предизвикува човечката деструкција на природата, како што се нарушувањето на екосистемите, губењето на биодиверзитетот и негативните ефекти врз здравјето на заедниците, додека вториот тип се однесува на потребата за постојано подигање на свеста кај индивидуите и општеството во целина за вистинската вредност и за значење на опкружувањето, вклучувајќи ги тука етичките, културните и економските аспекти што ја диктираат нашата интеракција со природната средина. Постои клучна нишка низ којашто може да се согледа дека проблемите на општеството се и проблеми на опкружувањето, односно проблемите на опкружувањето се и проблеми на општеството. Генерално, интересирањето за опкружувањето (енвиронментализам) е дел од општествените промени во текот на втората половина од 20 век.

Во основата, Модулот за докторски студии по Социологија на опкружувањето е дизајниран со цел да ги подготви кандидатите да истражуваат и да предаваат во научното поле социологија. Програмата е насочена кон создавање на соодветна теоретска подлога за подигање на свеста за опкружувањето, за поврзаноста помеѓу општеството и опкружувањето, за спротивставените културни парадигми за природата, проучувањето на улогата на човекот и општеството кон природата и општествените последици од девастираното опкружување. Кандидатите ќе бидат во можност да истражуваат и да креираат практични солүции за реалните проблеми и да се подготват да размислуваат за опкружувањето. Студиската програма од трет циклус по Социологија на опкружувањето овозможува да се изградат научници со високи квалитети, кои ќе демонстрираат научен дух, авто-

номија и професионален интегритет во областа на социологијата на опкружувањето.

Трендот на нарушениот однос помеѓу општеството и природата, кој е присутен и на глобално ниво и во македонското опкружување, ќе им овозможи на идните доктори од оваа област да се вклучат во истражувачки центри, образовни институции, владини органи и невладини организации, каде што ќе придонесат кон развивање на иновативни решенија за одржливо управување со природните ресурси и за подобрување на јавните политики. Докторските студии по Социологија на опкружувањето се надоврзуваат на Студиите од втор циклус по Социологија при ИСППИ.

По завршувањето на тригодишните студии од трет циклус во рамките на Студиската програма по Социологија на опкружувањето, докторандот се стекнува со звањето доктор по општествени науки, научна област – социологија на опкружувањето.

Тековно, раководител на Студиската програма од трет циклус по Социолошки науки – Социологија на опкружувањето е проф. д-р Ружица Цацаноска.

Студии од трет циклус по Организациски науки и управување (менаџмент)

На Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања континуирано се следат, се развиваат и се применуваат најсовремените достигнувања во областа на организациските науки и управувањето, и тоа од теоретски, научноистражувачки, стручно-апликативен и развоен аспект. Во рамките на третиот циклус,

докторски студии, на ИСППИ, долга низа години и во континуитет, успешно се реализира студиска програма од научната област менаџмент. Како резултат на успешно спроведените и реализирани програми по менаџмент, во изминатите години, од првиот докториран студент по менаџмент во 1998 година, па сè до денес, на ИСППИ вкупно завршиле 58 доктори по менаџмент. Тие се респектирани експерти во теоретско-академската средина или се успешно реализирани професионалци во бизнис-секторот.

Почнувајќи од 2012 година, па сè до денес, Студиската програма од трет циклус по Менаџмент, под назив Организациони науки и управување (менаџмент), дејствува во рамките на интегриран систем на Докторската школа при УКИМ и е организирана како заедничка студиска програма на три научноистражувачки и високообразовни институции при УКИМ: Институт за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје; Економски факултет – Скопје и Економски институт – Скопје.

Потребата од најсовремени знаењата од областа на организациските науки и управувањето во Македонија беше особено нагласена во периодот од деведесеттите години на 20 век и се совпаѓаше со периодот на промена на политичкиот систем и сопственичката трансформација на општествениот и државниот капитал, како и со императивот од стекнување на специјализирани знаења од различните области на менаџментот. Неопходноста од стекнување на генерички и специфични знаења, вештини, способности и компетенции ја зголеми важноста на сите нивоа на студии по организациски науки и управување, т.е. на прв, втор и трет циклус

на нивното изучување. Постојаните промени и неизвесноста во условите на стопанисување ја потврдија потребата од постоење на Студии од трет циклус по Организациони науки и управување, кои овозможуваат да се профилираат кадри кои на највисок образовен степен ќе совладаат и ќе применуваат најсовремени теоретски и практични знаења од многубројните менаџмент-дисциплини, но ќе бидат оспособени и за успешна практична примена на стекнатите менаџерски знаења при решавање на секојдневните менаџерски проблеми во организациите од јавниот и од приватниот сектор.

Студиската програма од трет циклус по Организациони науки и управување (менаџмент) претставува одговор на актуелните комплексни состојби и динамични промени во деловното опкружување. Во услови на сè поинтензивно прифаќање на меѓународните менаџерски стандарди на однесување и унапредување на транспарентноста во менувањето на институционалната регулатива, организацијата и управувањето со деловните процеси претпоставува поседување на високо менаџерско знаење и на висока менаџерска способност за употреба на современите менаџерски методи, постапки и техники.

Сè изразената потреба на пазарот на труд од високопрофилирани и компетентни менаџерски кадри со знаења и искуства од организациските науки и управувањето, како и побарувачката за менаџерски позиции во домашни и во меѓународни компании и организации, ги поттикнува кандидатите од различни образовни квалификации и експертиза да се запишуваат на студиската програма, и тоа еднакво и од приватниот и од

јавниот сектор. Освен тоа, не помалку значајно е дека како целна група на студиската програма се јавуваат и кандидати кои сакаат да се оспособат за извршување на научноистражувачка и образовна работа на универзитетите и научните институции во земјата и во странство. Целта на Студиската програма од трет циклус по Организациски науки и управување (менаџмент) е профилирање кадри за самостојно спроведување на оригинални научни истражувања. Здобивајќи се со напредни теоретско-апликативни знаења, студентите се оспособуваат за изработка на комплексни анализи и доаѓање до предлози за ефикасно решавање на менаџерските проблеми и сите аспекти поврзани со менаџментот во организацијата, без разлика на нејзиниот вид, земајќи ја предвид универзалната апликативност на менаџментот. Развиените автономни истражувачки капацитети на докторандите ќе придонесат во градењето на нивната понатамошна кариера во бизнис-секторот, нефинансиските и финансиските организации; во државните институции и во јавните претпријатија; како и во секторот на академските институции. Студентот кој ќе заврши Студиска програма од трет циклус по Организациски науки и управување (менаџмент), се стекнува со звањето доктор по организациски науки и управување (менаџмент).

Тековно, раководител на Студиската програма од трет циклус по Организациски науки и управување (менаџмент) е проф. д-р Весна Забијакин Чатлеска.

Студии од трет циклус по Комуникации и медиуми

Луѓето по природа се социјални суштества и како такви комуницираат секој ден. Комуникацијата е основа на социјалната интеракција, основен предуслов за социјална интеграција и клучна за функционално општество. Оттука, континуираното проучување на комуникацијата, било таа да е интерперсонална, посредувана, масовна, групна, дигитализирана, е услов за приспособено постоење и соодветно човечко постоење и функционирање. Проучувањето на комуникацијата и на медиумите ни овозможува да го разбереме светот околу нас, нè подготвува да бидеме идни лидери и решавачи на проблеми и нè предизвикува да бидеме љубопитни и страсни критички мислители.

Главната цел на Студиската програма од трет циклус по Комуникации и медиуми е едукација на научно-квалификувани истражувачи, теоретичари и аналитичари за решавање на важни комуникациски, медиумски и културолошки (најчесто испреплетени меѓу себе) предизвици важни за современата егзистенција. Оваа едукација подразбира подготовка на идни квалификувани истражувачи, теоретичари и аналитичари за спроведување на оригинални и научно-релевантни истражувања заради инвестирање во ефективна и ефикасна, а пред сè здрава и хумана комуникација.

Студиите се дизајнирани да опфаќаат теоретско дефинирање и анализа на динамиката на целосниот комуникациски процес во модерното општество на сите нивоа, во различни контексти. Методолошкиот пристап што се промовира во оваа студиска програма како цел ја има примена-

та на интегриран и интердисциплинарен пристап што се темели на класичните, но и на модерните и креативни методи на општествените науки. Заедно со изучувањето и примената на пошироките теоретски аспекти на комуникациската теорија, целите на студиите се да овозможуваат развивање спектар на различни пристапи за примена на моќни облици за анализа на медиумските системи и медиумските пораки. Студиите се занимаваат со општествено-социјалниот и културолошкиот контекст во којшто се одвива комуникацијата и со културолошките и идеолошките импликации што се резултат на тие комуникациски процеси, како и со влијанието на комуникациските и медиумските технологии во мултимедијалното опкружување. Во студиите е вклучено и изучувањето на интерперсоналната комуникација, директна и посредувана, нејзините теоретски основи, но и апликативни содржини. Во сите наставни програми се предвидува практична распределба на комбинацијата на наставни методи, методи за учење и за оценување, која ќе овозможи ефикасно усвојување на знаењата, успешно следење на работата на студентите, како и примена на усвоените знаења во практиката.

Академски или стручен назив (профил) со којшто се стекнува студентот по завршување на Студиската програма од трет циклус по Комуникации и медиуми е доктор на науки по комуникации и мас-медиуми.

По завршување на студиумот, поединците ќе бидат способни за научен пристап кон општествените проблеми/појави и процеси, што подразбира нивно емпириско набљудување, користење на соодветна теоретска рамка за нивна анализа, како и дефинирање на соодветна парадигма и/или одре-

ден теоретски хоризонт на очекувања, користејќи научни факти со цел осовременување, подобрување, унапредување и хуманизација на комуникациските процеси и односи.

Мултидисциплинарниот пристап и широка теоретска заснованост на наставните програми ќе овозможат едуцирање на студентите научно да одговорат на новите случувања, промените и преобразбите што настануваат во сферата на комуникацијата како резултат на социјално-економските, политичките и, воопшто, општествените преобразби, транзиции и комуникациски револуции.

Предвидените разновидни начини на подучување во рамките на наставните предмети ќе овозможат оспособување на студентите да го шират и да го збогатуваат развојот како на теоретската дебата, така и на научноистражувачката дејност во областите на комуникацијата, медиумите и културата, а ќе овозможат и подготвеност за успешна практична примена на исходите од учењето.

Тековно, раководител на Студиската програма од трет циклус по Комуникации и медиуми е проф. д-р Елеонора Серафимовска.

5. МРЕЖАТА НА АЛУМНИ НА ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА – ПОВРЗАНОСТ, КОНТИНУИТЕТ И ВЛИЈАНИЕ

Во текот на своето шестдесетинско постоење, Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања создаде богата и разновидна база на алумни составена од истакнати професионалци кои активно придонесуваат во академската заедница, државните институции, меѓународните организации, дипломатијата, граѓанскиот сектор и деловниот свет. Алумните на ИСППИ се препознатливи по својот научен интегритет, аналитички капацитет и посветеност кон општествената трансформација, што ги прави значаен фактор за зајакнување на позицијата и улогата на ИСППИ во општествениот и во професионалниот живот на земјата.

Преку студиските програми од втор и трет циклус, ИСППИ има продуцирано над 800 магистри и 190 доктори на науки, чии истражувања опфаќаат широк спектар на важни теми, како мултикултурализмот, политичкиот систем, интеркултурната комуникација, образовните реформи, еколошката свест, родовото насилство, миграцијата и интеграцијата... Широчината и длабочината на темите ја потврдуваат научната и општествената релевантност на истражувањата спроведени во рамките на ИСППИ.

Мрежата на алумни на ИСППИ денес опфаќа некои од највлијателните професионалци во земјата, со особена застапеност во клучни општествени и професионални позиции:

- 1 претседател на државата и 1 претседател на Собранието на РС Македонија;
- 2 уставни судии;
- 83 професори на различни универзитети;
- 4 ректори/проректори на високообразовни установи;
- 15 декани/директори на факултети/институти;
- 12 директори во значајни институции и јавни тела;
- 3 министри;
- 3 лица на дипломатски позиции како амбасадори;
- Повеќе од 50 лица на високи менаџерски позиции.

Институтот континуирано одржува активна комуникација со приближно 150 поранешни студенти и соработници, организирајќи најмалку една активност поврзана со алумните годишно. Ваквите активности се клучни за размена на искуства, за развој на нови иницијативи и проекти и за продолбочување на академските и професионалните врски помеѓу алумните и ИСППИ.

Околу 35% од алумните се активни во академската сфера, додека 15% се истакнуваат во државните институции. Околу 10% работат во меѓународни организации како Обединетите нации, ОБСЕ и УНДП, а дополнителни 15% се активни во граѓанскиот сектор и во медиумите. Преостанатите 25% успешно ги користат интердисциплинарните

знаења во приватниот сектор и во консултантските куќи, демонстрирајќи ги практичната применливост и влијанието на образованието стекнато на ИСППИ.

Податоци од онлајн-анкета ПДС МЧР

За понатамошно зајакнување на оваа мрежа, во Стратешкиот план за периодот 2024-2028, ИСППИ предвидува воспоставување на дигитална платформа, формирање на формален совет на алумни и издавање на годишен билтен на алумни. Овие активности ќе ја продлабочат институцио-

налната поврзаност и ќе го зголемат структурното вклучување на алумните во научните, образовните и проектните активности на ИСППИ, овозможувајќи нови можности за соработка и партнерства.

Мрежата на алумни на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања останува суштинска врска помеѓу ИСППИ и општеството, претставувајќи жив доказ за долгорочниот придонес на оваа реномирана институција во креирањето кадри кои се двигатели на развојот и позитивните општествени промени.

6. ИЗДАВАЧКА ДЕЈНОСТ НА ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО- ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА – ШЕСТ ДЕЦЕНИСКИ РАЗВОЈ НА НАУЧНАТА МИСЛА: ОСВРТ НА ПОСЛЕДНАТА ДЕЦЕНИЈА (2015- 2025)

Во текот на своето шеесетгодишно постоење, Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања има развиено континуирана и значајна издавачка дејност, како плод на неговата образовна и научно-стручна работа, соработката со домашни и меѓународни партнери и посветеноста на актуелни општествено-политички и културолошки прашања. Издавачката дејност на ИСППИ претставува едно од клучните средства за зачувување, пренесување и афирмација на научната мисла, резултатите од научните истражувања и академската продукција на своите вработени – професори и истражувачи, како и на своите надворешни колеги и соработници. Оваа дејност не е само рефлексција на научната зрелост на ИСППИ туку и суштински дел од неговата мисија за континуирана изградба на академскиот дијалог и критичката мисла и за збогатување на социокултурното ткиво на заедницата. Богатството и разновидноста на изданијата сведочат за

постојаната заложба за создавање, негување и ширење на научното знаење во различните научни полиња и области во рамките на дејноста на ИСППИ.

Преку објавувањето на многубројни научно-истражувачки монографии, промотивни монографии, истражувачки извештаи, стручни студии, зборници, транскрипти и книги со апстракти од научни собири и конференции, тематски публикации, каталози, брошури и други видови публикации, како и преку објавувањето на Годишникот (Annual of ISPJR), ИСППИ има изградено сопствен издавачки идентитет, афирмирајќи се како релевантен фактор во националниот и регионалниот академски простор. Изданијата на ИСППИ имаат и интердисциплинарен пристап, следејќи ја динамиката на современите академски текови и на општествените процеси.

Во текот на изминатата деценија, ИСППИ имаше плодна издавачка дејност, при што се објавија многубројни значајни публикации посветени на важни и актуелни општествено-политички и културолошки прашања, дел произлезени од научноистражувачки проекти и од научни собири и конференции.

Во продолжение, следува систематизиран преглед на издавачката дејност на ИСППИ во изминатата деценија (2015-2025), категоризиран според вид публикации и според година:

Монографии

• 2015

- *Attitudes of Macedonian citizens about asylum seekers and migrants, survey of public opinion* – истражувачка студија
- Демографски развој за широкотензорен план на широкотензорен регион, проекција на населението – истражувачка студија
- Монографија: 50 години ИСППИ при УКИМ, 1965-2015
- Рамка на компетенции за професионалци за човечки ресурси – истражувачка студија
- Ставовите на македонските граѓани за барајелите на азил и мигрантите, истражување на јавното мислење – истражувачка студија

• 2016

- *Attitudes of Macedonian citizens about asylum seekers and migrants, survey of public opinion* – истражувачка студија
- *Challenges of personality in 21st century (case: Republic of Macedonia)*
- Идентификациите на студентската популација во Република Македонија – истражувачка студија

- Ставовите на македонските граѓани за барајелите на азил и мигрантите, истражување на јавното мислење – истражувачка студија
- Студија за младите во Република Македонија – истражувачка студија

• 2018

- Перцепцијата на студентите на УКИМ за нивно организирање и преиспитување: социјети, проблеми, потреби, можностите и решенија – истражувачка студија

• 2019

- Институционална поддршка на регионалниот развој во Република Македонија – истражувачка студија

• 2020

- Истражувањето на медиумите за уставните промени што произлегуваат од Преспанскиот договор – истражувачка студија

• 2021

- Барии на општествениот развој – истражувачка студија

• 2022

- Политичко-правните и културолошките предизвици во управувањето со пандемијата – истражувачка студија

• 2023

- *Визуелна здравствена комуникација во време на глобална здравствена криза: Дигиталниот простор како средство за комуникација меѓу здравствениите власти и јавноста во Македонија за време на пандемијата со КОВИД-19 – истражувачка студија*
- *Can Volatile Societies Support Stable States? Case Studies of Bosnia and Herzegovina, Montenegro, Kosovo, and North Macedonia – истражувачка студија*
- *Компаративна анализа на општествени состојби и предизвици на Балканот – истражувачка студија*

• 2024

- *Маймирање на употребите од вештини и знаење на менаџерите и професионалците за човечки ресурси во ИТ индустријата – истражувачка студија*

• 2025

- *Проблематична употреба на интернет кај младите во Македонија – истражувачка студија*
- *Можности и предизвици за остворена општествена наука во Република Северна Македонија – истражувачка студија*

Зборници и книги со апстракти од научни собири и конференции

• 2015

- *Conference Proceedings: Third International Conference “The Balkans in the New Millennium: From Balkanization to EUtopia” (2014)*

• 2016

- *Proceedings from the International scientific conference Challenges of contemporary society (2015)*

• 2017

- *Challenges of the Contemporary Society II – Book of Abstracts*

• 2018

- *Proceedings from the International conference Challenges of Contemporary Society II (2017)*

• 2021

- *International Scientific Conference Political Clientelism in the Western Balkans – collection of papers (2020)*

• 2022

- *Proceedings from International Scientific Conference Sustainable Recovery in Post-Pandemic Era: Green Economy Challenges (2021)*

- 2024

- *Proceedings from International Scientific Conference The Impact of the Quality of Institutions on Sustainable Development (2024)*

Транскрипти од симпозиуми и настани

- 2017

- *Симпозиум за унапредување на студентското практиканство како линк помеѓу образование и бизнисот (2016) – транскрипт*
- *Прв научен симпозиум за промовирање на активностиите на Психолошката лабораторија: Употреба на психолошки тестови во областа на здравство, образование и спорт, социјална заштита и менаџмент на човечки ресурси (2016) – транскрипт*

- 2021

- *Научна среда: Влијанието на КОВИД-19 врз светот на работата (2020) – транскрипт*

Збирки текстови

- 2023

- *Предизвиците на личоста во посредуваната реалност на 21 век – збирка објавени текстови во областа на медиумската психологија*

Каталози

- 2015

- *Catalogue of Urban Initiatives in Skopje*

Годишник (Annual of ISPJR)

- **2015:** пет броја
- **2016:** два броја
- **2017:** два броја
- **2018:** три броја (од коишто едно специјално издание)
- **2019:** два броја
- **2020:** двоброј
- **2021:** двоброј
- **2022:** двоброј
- **2023:** двоброј
- **2024:** еден број

Од прегледот на изданијата, забележливо е дека особено се истакнуваат низата на научноистражувачки монографии, кои заземаат значајно место во научно-издавачкото портфолио на ИСППИ, а повеќето од нив се произлезени од научноистражувачките проекти финансирани од интегративните функции на УКИМ, со што ИСППИ добива уште една издавачка препознатливост, а исто така преку тоа се согледува и важноста на меѓуинституционалната соработка и поддршка во унапредувањето на научната продукција. Овие научноистражувачки монографии опфаќаат широк дијапазон на релевантни општествено-политички и културолошки теми и процеси, разработени со емпириски, компаративни и аналитички пристапи, а во насока на: испитување на јавните ставови и перцепции за мигрантите и барателите на азил; младински и студентски прашања и предизвици, како и идентитетски прашања; демографски развој и регионално планирање; развој на човечките ресурси и вештини и знаења на современите професионалци; функционирање и капацитети на институции и медиуми и медиумско известување; општествени предизвици и кризи и бариери на општествениот развој; изборни системи; отворена наука; јавна комуникација; млади и проблематична употреба на интернет итн.

Исто така, особено значајно е и континуираното објавување на Годишникот (Annual of ISPJR), научно списание на ИСППИ со долгогодишна традиција и меѓународен уредувачки одбор, кое покрај стандардните, има и повремени специјални тематски броеви и претставува платформа за објавување на научни и стручни трудови од областа на општествено-хуманистичките науки и за интернационализација на научниот дијалог. Во послед-

ните пет години, интензивно се работи во насока на уште поголемо подигнување на квалитетот на Годишникот, запазување на меѓународните стандарди за рецензирање и индексирање и техничко унапредување, што продолжува да биде еден од главните приоритети на ИСППИ.

Покрај научноистражувачките монографии и Годишникот, ИСППИ негува и континуирана практика на објавување зборници од меѓународните научни конференции што ги организира, што овозможува документирање и дисеминација на истражувачките сознанија и резултати презентирани на значајни академски настани. Дополнително, објавувањето на транскрипти од научни собири и симпозиуми претставува значаен облик на архивирање на научната мисла и промовирање на отворената академска дискусија.

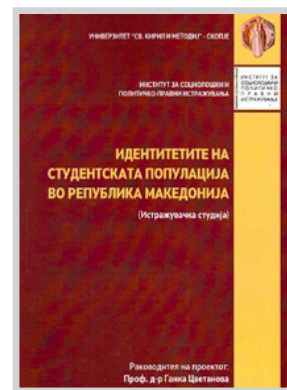
Претходно наведените форми на издавачка дејност не само што сведочат за богатата академска продукција на ИСППИ туку и за неговата клучна улога во развојот на критичката општествена мисла и научното влијание во национален и регионален контекст.

Паралелно со издавачката дејност, ИСППИ во изминатата деценија дополнително ја зацврсти својата заложба за дигитална достапност на своите изданија, овозможувајќи пристап до поголем дел од своите публикации преку официјалната интернет-страница¹, со што придонесе за поширока дисеминација на научната мисла, сознанијата и резултатите од научните истражувања и за поголема видливост на својата научно-стручна продукција. Отворениот пристап до изданијата обезбедува достапност до научно-стручната продукција, поттикнувајќи поширока размена, интердисципли-

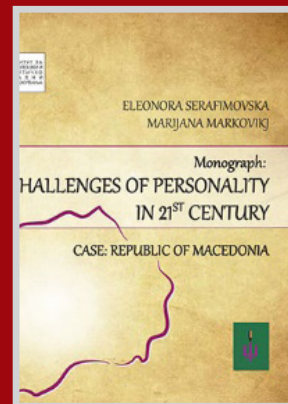
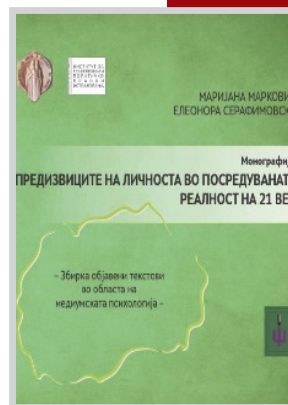
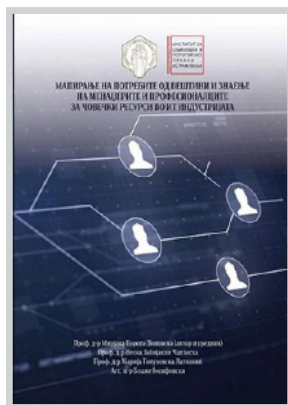
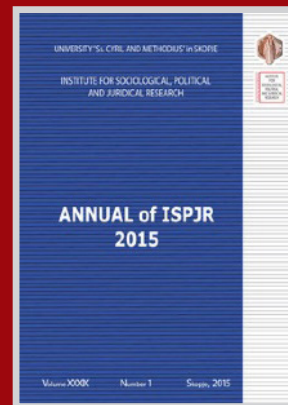
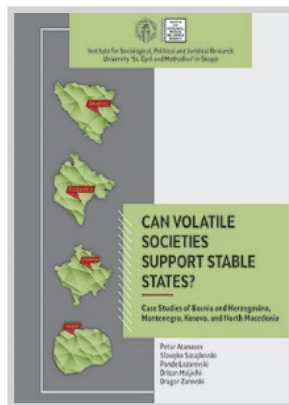
¹ <https://ispipi.ukim.edu.mk/izdavavstvo>

нарна и интернационална соработка и поддршка на развојот на науката и образованието.

Издавачката дејност на ИСППИ, со својот квалитет и со својата континуираност, како и со постојаното унапредување, претставува важен белег на неговата академска зрелост и афирмација на научноистражувачката работа. Преку релевантните публикации што опфаќаат разновидни теми и важни прашања, се поттикнува и јавната дискусија за значајни и актуелни општествени проблеми и се овозможува видливост на солидната домашна научна продукција. Во наредниот период, ИСППИ продолжува со издавачката дејност како дел од својата мисија за создавање, ширење и практично вградување на научните сознанија и резултати и на знаењето во современиот општествен контекст.

Корици од некои од изданијата на ИСППИ

7. СОРАБОТКА СО ДОМАШНИ И МЕЃУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ

Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања, со своето повеќедецениско научно, истражувачко и академско искуство, има развиено широка и динамична мрежа на стратешки партнерства со релевантни институции на национално и меѓународно ниво. Воден од стратешка определба кон унапредување на општествените науки, ИСППИ се позиционира како водечки национален и регионален фактор во поддршката на научниот развој и креирањето на јавни политики засновани на докази.

Меѓународна конференција

Преку континуирана меѓуинституционална соработка и мултидисциплинарен пристап, ИСППИ активно придонесува кон развојот на иновативни истражувачки модели, споделување експертиза и справување со социополитички предизвици од национално, регионално и глобално значење.

Домашна соработка

Институтот остварува блиска и продуктивна соработка со универзитети, академски институции, истражувачки центри и јавни тела во нашата земја. Овие партнерства се реализираат преку:

- Заеднички истражувачки проекти во домените на социологијата, политичките науки, правото и јавните политики, комуникациите и медиумите и менаџментот на човечки ресурси;
- Организација на научни конференции, семинари и обуки за унапредување на академската дејност;
- Размена на знаења и искуства со експерти од академската заедница и од релевантни институции и организации.

Исто така, ИСППИ има значајна улога во процесите на креирање и евалуација на јавните политики, преку изработка на темелни научни анализи, процени и препораки базирани на емпириски истражувања. Со ова, ИСППИ го зајакнува влијанието на науката во донесувањето одлуки и во развојот на долгорочни стратегии за општествен напредок.

Меѓународна соработка

Меѓународната компонента е суштински дел од визијата на ИСППИ за академска извонредност. Институтот има воспоставено долгорочни партнерства со водечки универзитети, истражувачки центри, регионални и глобални институции, во чиешто рамки активно придонесува преку:

- Учество во меѓународни истражувачки програми и проекти („Хоризонт Европа“, „Еразмус+“ и други иницијативи на ЕУ);
- Размена на академски кадар, истражувачи и студенти;
- Организација и учество на меѓународни конференции, научни форуми и тематски истражувачки платформи.

Преку ваквите активности, ИСППИ обезбедува пристап до современи истражувачки методологии, напредни академски ресурси и интердисциплинарни знаења, што значително придонесува за унапредување на неговата научна релевантност. Институтот учествува во анализи на разни општествени процеси, текови и феномени, при што неговиот придонес е препознаен и на европско и на глобално ниво.

Корици од зборници од научни собири и конференции

Дополнително, ИСППИ е активен член на повеќе регионални и глобални академски мрежи, кои овозможуваат пристап до истражувачки фондови и заеднички стратегии за справување со актуелни општествено-политички предизвици – меѓу коишто се процесот на европска интеграција, климатските и демографските промени, социјалната инклузија, услужните компетенции во мешани средини во контекст на учењето, ризичното новинарство, проблематичната употреба на интернет итн.

Преку својата развиена мрежа на партнерства и формализирани договори за соработка, ИСППИ не само што го зајакнува сопствениот научноистражувачки капацитет туку и активно придонесува кон унапредување на современите истражувачки методологии, академската мобилност и развојот на јавни политики засновани на научни докази.

Отворен ден на УКИМ (2018 година)

Институтот останува цврсто посветен на својата визија за продлабочена интеграција во глобалната научна заедница, континуирано проширување на меѓународната соработка и примена на иновативни пристапи во истражувањето и

образованието. Со тоа, ИСППИ придонесува кон трансфер на знаење, унапредување на научната размена и примена на највисоки академски и истражувачки стандарди во функција на одржлив општествен развој.

Проект Е-ВИВА (2021 година)

8. ДИРЕКТОРИ НА ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО- ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА ОД ОСНОВАЊЕТО ДО ДЕНЕС

За време на 60-годишната научноистражувачка работа, со Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања раководеле директорите наведени во продолжение.

	ЗВАЊЕ, ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ОД	ДО
1	Проф. д-р Александар Христов	15.2.1965	30.6.1967
2	Проф. д-р Славко Милосавлевски	1.7.1967	30.4.1969
3	Проф. д-р Милан Нетков	1.5.1969	31.12.1970
4	Проф. д-р Илија Јосифовски (в.д.)	1.1.1971	30.6.1971
5	Проф. д-р Георги Старделов	15.10.1971	31.5.1973
6	М-р Стојмен Михајловски (в.д.)	1.6.1973	11.7.1974
7	Проф. д-р Стеван Габер	12.7.1974	19.2.1975
8	М-р Наум Шурбановски (в.д.)	20.2.1975	20.3.1975
9	М-р Драган Ташковски	21.3.1975	30.9.1979
10	Проф. д-р Светомир Шкарик	1.10.1979	31.10.1983

11	М-р Живко Неделковски (в.д.)	1.11.1983	31.3.1984
12	Проф. д-р Владо Камбовски	1.4.1984	14.7.1986
13	Проф. д-р Стојмен Михајловски (в.д.)	15.7.1986	3.11.1986
14	Проф. д-р Стојмен Михајловски	4.11.1986	20.6.1994
15	Проф. д-р Јорде Јаќимовски (в.д.)	21.6.1994	14.3.1995
16	Проф. д-р Јорде Јаќимовски	15.3.1995	15.3.1999
17	Проф. д-р Панде Лазаревски	16.3.1999	12.9.2006
18	Проф. д-р Јорде Јаќимовски	13.9.2006	30.3.2015
19	Проф. д-р Мирјана Борота Поповска	31.3.2015	17.1.2018
20	Проф. д-р Наташа Габер Дамјановска (в.д.)	23.1.2018	28.9.2018
21	Проф. д-р Наташа Габер Дамјановска	28.9.2018	30.11.2018
22	Вонр. проф. д-р Бојана Наумовска (в.д.)	1.12.2018	6.6.2019
23	Проф. д-р Мирјана Најчевска (в.д.)	6.6.2019	30.9.2019
24	Проф. д-р Бојана Наумовска	1.10.2019	30.9.2025
25	Проф. д-р Петар Атанасов	1.10.2025	

9. ЛИЦА КОИ БИЛЕ ВРАБОТЕНИ НА
ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ
И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ
ИСТРАЖУВАЊА ОД 1965 ДО 2024
ГОДИНА

а. Кадар со наставно-научно и сора-
ботничко звање

	ЗВАЊЕ, ИМЕ И ПРЕЗИМЕ И РАБОТНО МЕСТО	ОД	ДО
1	Лилјана Маневска, асистент	1.12.1965	28.8.1967
2	Д-р Александар Христов, директор	1.12.1965	30.6.1967
3	Д-р Славко Милосавлевски, директор	1.7.1967	30.4.1969
4	Симеон Малинков, асистент	1.4.1968	31.3.1969
5	Ферид Мухиќ, асистент	1.12.1968	3.3.1970
6	Наум Гризо, асистент	1.12.1965	30.10.1971
7	Спасе Макаровски, асистент	1.1.1967	30.9.1971
8	Д-р Томислав Чокревски, научен соработник	1.1.1967	30.6.1971
9	Д-р Милан Нетков, директор	1.5.1969	31.12.1970
10	Д-р Илија Јосифовски, директор	1.1.1967	30.6.1971

11	М-р Петре Георгиевски, асистент	1.2.1967	30.9.1972
12	Д-р Ѓорѓи Старделов, директор	15.10.1971	31.5.1973
13	Јаков Лазаревски, асистент	1.1.1966	31.1.1973
14	М-р Амалија Јовановиќ, асистент	13.4.1968	12.2.1973
15	М-р Поликсена Кацарова, асистент	1.5.1971	31.8.1973
16	Јордан Ангелевски, асистент	15.7.1971	28.2.1974
17	Коста Костов, асистент	12.6.1973	12.4.1974
18	М-р Стефан Костовски, асистент	1.1.1967	16.11.1975
19	Марија Поцеска, асистент	1.2.1972	31.10.1975
20	Љубомир Цуцуловски, асистент	15.4.1973	31.1.1975
21	Д-р Стеван Габер, директор	12.7.1974	19.2.1975
22	Борис Ноневски, асистент	1.2.1972	31.8.1976
23	Методија Каневчев, асистент	1.10.1975	7.7.1976
24	Д-р Христо Карталов, асистент	1.3.1969	24.11.1977
25	Татјана Георгиевска, асистент	1.11.1969	30.12.1977
26	Јелица Георгиевска, асистент	1.4.1976	30.11.1977
27	Д-р Ѓорѓи Спасов, вонреден професор	1.4.1976	15.12.1977
28	М-р Денко Денковски, асистент	13.4.1968	31.2.1978

29	М-р Душан Симовски, истражувач	16.6.1970	13.10.1978
30	Јордан Јовановски, асистент	1.4.1976	31.12.1978
31	М-р Владо Поповски, асистент	1.4.1966	31.12.1979
32	Д-р Љупчо Арнаудовски, научен соработник	26.2.1967	31.10.1979
33	Фиданчо Димитров, асистент	1.2.1972	5.1.1979
34	М-р Драган Ташковски, директор	21.3.1975	30.9.1979
35	Лидија Симовска, асистент	1.7.1975	15.5.1980
36	Д-р Димитар Мирчев, научен советник	1.11.1966	30.12.1982
37	М-р Наум Шурбановски, доцент	1.3.1967	30.9.1983
38	Славко Димевски, научен советник	1.1.1975	30.6.1983
39	Љупка Христова, научен соработник	14.1.1971	31.3.1984
40	Цветан Цветковски, асистент	1.10.1982	20.10.1984
41	Сашо Веновски, асистент	2.10.1982	31.5.1984
42	Весна Тасиќ, асистент	17.3.1980	31.3.1986
43	Д-р Владо Камбовски, директор	1.4.1984	14.7.1986
44	Д-р Музафер Туфаи, научен соработник	1.2.1976	11.1.1987
45	М-р Живко Неделковски, доцент	1.10.1982	30.9.1987
46	Весна Ристовска, помлад асистент	1.5.1985	15.4.1987

47	Зоран Петровиќ, асистент	15.3.1980	12.2.1989
48	Д-р Панајотис Цакирпалоглу, асистент	15.3.1979	31.3.1990
49	Маја Апостолова, помлад асистент	1.3.1989	31.8.1990
50	Магдалена Наумовска, асистент	15.3.1979	26.7.1996
51	Васил Марков, асистент	15.3.1979	30.6.1991
52	Ѓорѓи Кимов, асистент	15.3.1980	30.9.1992
53	Д-р Светомир Шкариќ, директор	1.10.1979	2.10.1993
54	Златко Пецев, помлад асистент	1.6.1993	15.5.1994
55	Д-р Стојмен Михајловски, редовен професор	1.3.1966	31.5.1994
56	Д-р Цветко Смилевски, редовен професор	8.12.1988	30.9.1995
57	Д-р Душан Бубевски, редовен професор	1.6.1966	15.12.1996
58	Д-р Благоја Брајановски, редовен професор	1.1.1989	30.4.1998
59	Д-р Мирјана Малеска, редовен професор	1.5.1997	4.11.2004
60	Д-р Етем Азири, доцент	11.1.2002	15.9.2004
61	Д-р Звонимир Јанкуловски, редовен професор	1.7.1998	31.3.2005
62	Д-р Илија Тодоровски, редовен професор	15.3.1979	30.9.2005
63	Д-р Весна Шопар, редовен професор	1.4.1976	31.8.2006
64	Д-р Магдолна Колар Панова, редовен професор	4.4.1995	31.8.2006

65	Д-р Наум Матилоски, редовен професор	1.4.1972	30.9.2007
66	Д-р Метуш Сулејмани, доцент	1.6.1994	15.3.2007
67	Д-р Аница Драговиќ, вонреден професор	1.6.1993	14.5.2008
68	Д-р Анета Јовевска, редовен професор	16.3.1980	31.10.2009
69	Д-р Зоран Сулејманов, редовен професор	7.6.1976	26.7.2012
70	Д-р Мирјана Сланинка Динева, редовен професор	1.12.1968	14.9.2010
71	Д-р Љубица Чонева, редовен професор	1.1.1997	1.1.2012
72	Д-р Лидија Христова, редовен професор	1.2.1972	12.9.2013
73	Д-р Виолета Чачева, редовен професор	1.4.1976	12.9.2013
74	М-р Викторија Јаќимовска, асистент	1.12.2011	31.10.2018
75	Д-р Јорде Јаќимовски, редовен професор	19.3.1979	30.9.2018
76	Д-р Емилија Симоска, редовен професор	15.3.1980	30.9.2023
77	Д-р Мирјана Најчевска, редовен професор	15.3.1980	30.9.2024

6. Лица со стручно звање – технички соработник

	ИМЕ, ПРЕЗИМЕ И РАБОТНО МЕСТО	ОД	ДО
1	Лепосава Витанова, документарист	1.12.1965	15.2.1970
2	Маргарита Костадинова, документарист	1.12.1965	28.2.1971

3	Драгица Божинова, библиотекар	20.1.1971	29.10.1973
4	Елена Стојановиќ, стручен советник	1.3.1966	21.10.1984
5	Георги Јанчов, стручен соработник и секретар	1.6.1976	31.12.1986
6	Душка Настева, виш технички соработник	1.12.1965	27.12.1990
7	М-р Душан Веригиќ, стручен советник	10.2.1972	22.8.2000
8	Марјанти Војводиќ, стручен советник	1.2.1966	31.8.2000

в. Административно-технички кадар

	ИМЕ, ПРЕЗИМЕ И РАБОТНО МЕСТО	ОД	ДО
1	Владимир Николовски, курир	1.3.1967	28.2.1970
2	Сијка Јосифова, сметководител	15.11.1967	31.3.1971
3	Стојан Костовски, секретар	1.2.1972	15.10.1974
4	Љубица Чешларова, хигиеничар	1.6.1966	31.12.1975
5	Милка Дувњак, дактилограф	1.1.1967	30.6.1977
6	Мирка Митева, дактилограф	7.3.1977	7.7.1977
7	Цена Јововиќ, сметководител	1.4.1976	13.2.1978
8	Елена Стојановска, секретар	17.10.1974	13.2.1976
9	Мира Буцева, благајник	1.7.1969	2.3.1978

10	Гавро Познер, курир-возач	1.9.1970	19.12.1979
11	Фоте Беќаровски, секретар	1.4.1976	31.7.1980
12	Даница Киселова, дактилограф	15.1.1966	15.9.1992
13	Ферија Ибраим, хигиеничар	14.6.1972	30.6.1992
14	Перо Николовски, книжничар	20.1.1985	31.1.1992
15	Димче Андонов, чувар	15.1.1989	31.3.1994
16	Никола Ангеловски, секретар	1.1.1983	30.9.1999
17	Ангелина Анчевска, дактилограф	15.3.1967	31.3.2001
18	Маргарита Ристевска, дактилограф	14.7.1977	31.3.2001
19	Слободанка Блажевска, виш технички соработник	14.6.1971	31.12.2001
20	Вера Каровска, технички секретар	1.5.1978	30.9.2004
21	Јадранка Денкова, секретар	16.12.1998	20.1.2006
22	Трајанка Јакимовска, хигиеничар	21.3.1985	31.7.2008
23	Марија Станкова, виш стручен соработник	7.5.1976	11.3.2011
24	Митко Беловски, виш технички соработник	1.10.1982	1.5.2012
25	Петре Пауновски, сметководител	1.5.1978	1.7.2012
26	Ника Стеваноска, благајник	20.1.1976	7.8.2012
27	Анастасика Рајковиќ, телефонист/технички соработник	6.3.1985	30.6.2015

28	Дејан Пауновски, технички соработник	4.3.1994	30.6.2017
29	Д-р Климе Бабунски, советник за настава и наука	1.10.1982	30.6.2022
30	Нада Маркова, референт за студентски прашања	1.7.1984	10.2.2022
31	Сузана Бабунска, соработник за библиотечно работење	1.12.2015	16.4.2024
32	Блажо Тодоровски, домаќин/возач/курир	19.12.1979	7.2.2020
33	Славица Тодоровска, хигиеничар	9.1.1997	5.8.2022

